

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VIII. évfolyam,
37. (1610.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,3557 ▲
1 amerikai dollár	3,2714 ▲
100 magyar forint	1,5034 ▼

Aktuális

2

Unió: ACTA felfüggesztve

Románia felfüggesztette a hamisítás elleni nemzetközi kereskedelmi megállapodás (ACTA) ratifikálását, amíg az Európai Unió (EU) luxembourgi bírósága nem foglal állást a kérdésben – jelentette be tegnap a kormány szóvivője.

Kultúra

6

Mátyás-emlékvé lesz 2013

Mátyás király születésének 570. évfordulója alkalmából Mátyás-emlékvé kívánja nyilvánítani a jövő évet a Kolozs Megyei RMDSZ és a Pro Kolozs Megye Egyesület – hangzott el a király születésének 569. évfordulója alkalmából tartott ünnepi megemlékezésen, Kolozsváron.

Társadalom

7

Nagy az adófizetési kedv

Az önkormányzatok által nyújtott határidős kedvezmények serkentik az erdélyi városok lakóinak adóbefizetési kedvét. Sepsiszentgyörgyön ezen a héten kivételesen szombaton is nyitva tart az önkormányzat adóhivatala, hogy a lakók élhessenek a kedvezménnyel.

Vezércikk

3

Az arany középút

Eminescu kora kínzó problémáira keresett választ publicisztikáiban, a román nép modern nemzeté válásának hajnalán. Ma, több mint egy évszázaddal később, a probléma alig változott – Románia a formák foglya, kevés tartalommal: immár öt éve az EU tagállamként próbál eleget tenni olyan feltevéseknek, amelyeket a csatlakozáskor nem teljesített. ▶

Salamon Márton László

„Jó úton jár Románia”

Interjú Székely P. Istvánnal, az Európai Bizottság kutatási igazgatójával

▶ Elviekben sem a Nemzetközi Valutaalap, sem az Európai Bizottság nem kifogásolja, hogy növekedjen a közalkalmazottak bére, vagy a nyugdíjakat legalább az inflációhoz igazítsák – szögezte le lapunknak az Európai Bizottság gazdasági és pénzügyekért felelős főigazgatójának kutatási igazgatója, Székely P. István három hét leforgása alatt másodszor járt a Nemzetközi Valutaalap romániai küldöttségének vezetőjével, Jeffrey Franksszel együtt Bukarestben a Romániával kötött hitelmegállapodás programjáról tárgyalni, és kétnapos látogatása végeztével adott interjút az *Új Magyar Szónak*. Kérdésünkre elmondta, Románia hitelezőit csupán az érdekli, hogyan befolyásolja az esetleges bér- és nyugdíjemelés a romániai hitelprogra-

Székely P. István bukaresti látogatásakor adott interjút lapunknak. Fotó: nol.hu

mot. „A kormányra hárul azoknak az intézkedéseknek a meghozatala, amelyekkel az országot a hitelezőivel egyeztetett pályán tudja tartani. Ha mindezekbe belefér a béremelés is, mi leszünk a legboldogabbak, hogy ezt meg lehetett valósítani” – magyarázta. Székely P. István szerint Románia gazdasága számára „hatalmas lökést” jelentene, ha sikerülne elérni az uniós alapokból az országnak idénre előirányzott hatmilliárd eurót. Fontosnak nevezte, hogy a kormány szabja meg a beruházási programok prioritásait, jelölje ki azokat, amelyekbe érdemes energiát fektetni. „Románia az az ország, amelyben nyervezzer befejezetlen beruházási program fut a mai napig is” – jelentette ki a brüsszeli döntéshozó. **Interjúnk a 4. oldalon ▶**

Kormánypénzek háromszéki műemléképületek védelmére

▶ A sepsiszentgyörgyi könyvtár névadója, Bod Péter születésének háromszázadik évfordulójára szerveztek egész napos rendezvénysorozatot a háromszéki intézményben. Az irodalomtörténész, író, református lelkész, egyházi jog- és egyháztörténész emlékére tartott ünnepsé-

gen jelen volt Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszter is, aki a rendezvényt megelőző sajtótájékoztatón bejelentette: 2012-ben az Országos Műemlék-helyreállítási Program által újabb 24 háromszéki műemléképület kerül felújításra. Kovásznán a szövetségi elnök és

Lőrincz Zsigmond polgármester jelenlétében nyitották meg a kétmillió lejből felújított városi mozi épületét, amely Kulturális Központként működik ezentúl, hiszen a filmvetítések mellett alkalmas lesz színházi előadások és konferenciák megtartására is. **Folytatása a 6 oldalon ▶**

Füzes Oszkár nagykövet és Kelemen Hunor művelődési miniszter díjazta a nyertes diákokat

Fotó: Kovács Zsolt

„Repetázna” az RMDSZ

Kovács Zsolt

▶ Az RMDSZ a 2008-ban elért eredményét próbálja megismételni az idei önkormányzati választásokon, jelentette be tegnap sepsiszentgyörgyi sajtótájékoztatóján Kelemen Hunor. A szövetségi elnöke elmondta: a szombati, Marosvásárhelyen sora kerülő Szövetségi Képviselők Tanácsában (SZKT) elfogadják a jelöltállítás szabályzatot, és országos kampányfőnököknek nevezik ki Kovács Péter főtítkárt. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Törvénytelen rektorválasztás

ÚMSZ

▶ A szavazatok 53,68 százalékkal Leonard Azamfreit, az orvosi kar korábbi dékánját választották a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem rektorává. A választást a magyar tagozat tanárai és diákjai törvénytelennek tartják, ezért bojkottálták. A jegyzőkönyv szerint a választásra jogosultak több mint kétharmada adta le a szavazatát, így már az első forduló is érvényesnek tekinthető, viszont az eredményt az Oktatásügyi Minisztériumnak is hitelesítenie kell. **Folytatása a 7. oldalon ▶**

Mai mellékletünk:

úmsz **színekép**

Röviden

Román közigazgatási reform
a Világbank pénzéből

Vissza nem térítendő támogatást kap a Világbanktól a román kormány – a kormányfőtárságon keresztül – 434.000 USD értékben, az államigazgatás működésének összehangolására és követésére, a nemzetközi pénzügyi korábbi elemzéseit és javaslatait alapján. Az erről szóló szerződés aláírására a kormány Dézsi Attila főtájtárt hatalmazta fel. „Már korábban is bonyolítottunk le hasonló, technikai segítségnyújtási programokat. A most induló projekt lefutása három év, és a folyamat során kidolgozott indikátorokkal minden pillanatban követhetővé válik lépésről lépésre minden intézkedés, hogy elértük-e a kívánt hatást, és esetleg hol, mire kell jobban odafigyelni” – magyarázta a projekt céljait Dézsi Attila kormányfőtájtárt.

Étikai kódexet
javasol Borboly Csaba

A 2012. évi helyhatósági választásokra vonatkozó etikai kódex elfogadását javasolja a Magyar Polgári Párt (MPP) és az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) Hargita megyei vezetőségének Borboly Csaba, az RMDSZ Hargita Megyei Egyeztető Tanácsának (HET) elnöke. Tegnap kelt levelével az RMDSZ-es politikusk mellett a kódex szövegét is, és arra kéri a másik két alakulat megyei vezetőit, hogy ha alapvetően egyetértenek a tervezetben foglaltakkal, és látnak arra lehetőséget, hogy tető alá hozzanak egy ilyen megállapodást még a választási kampány kezdete előtt, közöljék javaslataikat. „A mocskolódás, az alaptalan, névtelen vádaskodás, a harásny, ellenséges hangnem az embereket elfordítja, elriasztja a választási részvételtől” – írta Borboly.

Az MPP Benedeket támogatja

Polgári Koalíció néven kötötték egyezségeket a Magyar Polgári Párt és Benedek Imre támogatott civil szervezetek, hogy előválasztásokat sürgetsenek annak érdekében, hogy a magyar polgármesterjelöltek megmértesse Marosvásárhelyen. „Azért állunk Benedek Imre mögé, mert ő szorgalmazza az előválasztást, amellyel megszűnne az egypártrendszer, ugyanis az előválasztáson elért eredményekkel arányosan alakítanánk ki a közös magyar tanácsosi listát” – mondta tegnap Szász Jenő, az MPP elnöke. Mint írtuk, az RMDSZ és az EMNP eredetileg Vass Leventét támogatta, viszont még nem sikerült közös nevezőre jutni a jelölt „hovatarozását” illetően.

UNEP-jelentést
mutatott be Borbély

Borbély László környezetvédelmi és erdészeti miniszter az Egyesült Nemzetek Környezetvédelmi Programja Kormányzótanácsának Naiorbiban tartott szerdai záróülésén bemutatta az UNEP-társországok jelentését. Az UNEP-társországok Bizottságának munkálatait a romániai miniszter, a Kormányzótanács alelnöke vezette.

Orbán ellen tüntetnek
Frankfurtban

A miniszterelnök látogatásához időzítve tüntetést tartanak ma Frankfurtban Orbán Viktor politikájára ellen német baloldali szervezetek, elmarad viszont az ugyanarra a helyre és időpontra Németországban élő magyar magánemberek által szervezett szimpátiatüntetés, mert a kezdeményezők időpont- és helyszínegyeztetési problémák miatt nem kaptak területfoglalási engedélyt. A demonstráción várhatóan nagyjából nyolcvanven vesznek majd részt – mondta Ludwig Herbert, a frankfurti rendőrkapitányság munkatársa, aki az esemény biztonságáért felelős.

Unió: ACTA felfüggesztve

Cs. P. T.

Románia felfüggesztette a hamisítás elleni nemzetközi kereskedelmi megállapodás (Anti-Counterfeiting Trade Agreement - ACTA) ratifikálását, amíg az Európai Unió (EU) luxembourgi bírósága nem foglal állást a kérdésben – jelentette be tegnap a kormány szóvivője. Dan Suciú közölte, hogy a kormány tegnapi ülésén született ez a döntés, figyelembe véve a megállapodás körül kialakult nemzetközi helyzetet. Románia csak azt követően dönt a megállapodásról és annak romániai vonatkozásáról, hogy a luxembourgi bíróság állást foglal a megállapodásról – mondta a szóvivő.

Az EU jogi aggályai

Karel De Gucht, az EU kereskedelempolitikájáért felelős bizottsági tag szerdán jelentette be, hogy az Európai Bizottság jogi vizsgálatnak veti alá a hamisítás elleni nemzetközi kereskedelmi megállapodást.

A megállapodás tokiói aláírása óta sok országban viharos tiltakozást váltott ki, főként az internetet használó fiatalok körében. Romániában is több fórumon bírálták a dokumentum tartalmát. De Gucht elmondta: „ennek a vitának tényeken kell alapulnia és nem félretájékoztatásokon vagy rémhíreken, amelyek uralkodnak a közösségi honlapokat és blogokat.”

A megállapodás célja az internetes kalóz-letöltések megfékezése, ellenzői az internet szabadságát féltik. A belga biztos szerint fő célja, hogy nemzetközi normákat hozzon létre a szellemi tulajdonjogok megerősítésére, ami egyébként az uniós jogrendszerben már megtörtént. Az internetes kalózkodás és csalás 200 milliárd eurós veszteséget okoz világszerte, és

Tüntető Kolozsváron. A hamisítás elleni megállapodás ellen több romániai városban is tiltakoztak. Fotó: Sipos M. Zoltán

emiatt nagyszámú munkahely is elvész az unió számára – emelte ki De Gucht. Hangoztatta, hogy meggyőződése szerint a megállapodás nem korlátozza az internet szabadságát, amelynek biztosítását ő maga is kulcsfontosságúnak tartja.

De Gucht emlékeztetett arra, hogy a megállapodás már az Európai Parlament és az EU-tagországok nemzeti kormányai elé került jóváhagyásra. Úgy vélte azonban, teljesen részletes és átfogó információkkal akkor fogunk rendelkezni, ha az uniós bíróság kizárólag jogi alapon, függetlenül megvizsgálja annak tartalmát.

Winkler üdvözölte

Winkler Gyula, az RMDSZ európai parlamenti képviselője üdvözölte az Európai Bizottság

döntését. Tegnap dévai sajtótájékoztatóján rámutatott, az ACTA jelenleg a legvitatottabb téma az idei parlamenti szesszióban, olyan kérdés, amely a közvéleménytől az európai politikai szféráig sokakat megmozgatott, ellentmondásos reakciókat váltva ki. „2010 márciusában és novemberében az Európai Parlamentben két határozatot vitatunk meg az ACTA-val kapcsolatban. Mindkét esetben központi gondolat volt az átláthatóság elvének tiszteletben tartása az Európai Bizottság által, lévén, hogy az európai törvényhozás az átláthatóság hiányát észlelte az ACTA kapcsán, ugyanakkor nem zajlott le egy valós közvita sem a témáról. Akkor az EP-képviselők biztosítékokat kértek, hogy az ACTA életbe lépése nem jár az alapvető emberi jogok megsértésével” – idézte fel az

előzményeket Winkler Gyula. Az EP-képviselő elmondta, a két határozat vitája során a néppárti álláspontot támogatta, amely az ACTA elfogadása mellett volt, ugyanis meggyőződése, hogy a szellemi tulajdon védelme kiemelkedően fontos kérdés az unióban, ugyanakkor biztosítékokat kért, hogy az emberi jogok, mint a szólásszabadság, a magánélethez való jog és a személyi adatvédelem nem sérül az egyezmény életbe lépésével.

Az RMDSZ EP-képviselője úgy véli, az Európai Parlamentnek nem kell elsietnie az ACTA ratifikálását. Szerinte felelős döntés csak azt követően születne, hogy az Európai Unió Bírósága elemzi az ACTA törvényességét és az Európai Bizottság széleskörű konzultációt kezdeményez az érintett felek bevonásával. ◀

Vádat emelnek DSK ellen

Hírösszefoglaló

Vádat emelnek Franciaországban Dominique Strauss-Kahn, a Nemzetközi Valutalap (IMF) volt vezérigazgatója ellen üzletszerű kéjelgés elősegítésében való bűnrészesség és hűtlen kezelés büntetése miatt – közölte tegnap egy igazságügyi forrás. Dominique Strauss-Kahn (közkeletű rövidítéssel: DSK-t) egy prostitúciós hálózat ügyében indított nyomozás keretében kedden és szerdán hallgatták ki Lille városában, s erre az időre őrizetbe is vették. A férfi végül szerda este szabadon távozhatott, de már akkor nyilvánosságra hozták: az esetleges vádemelés ügyében a vizsgálóbírók március 28-án visszarendelték. A Dominique Strauss-Kahn ellen felhozott bűncselekmények hűsz, illetve öt év szabadságvesztéssel büntethetők.

Az IMF volt vezetőjét saját kérésére hallgatták ki azokkal a párizsi és washingtoni szexpartikkal kapcsolatosan, amelyeken a részvételét már korábban nyilvánosan beismerte. Prostitúáltak szolgáltatásainak igénybevételét nem tiltják a francia törvények, a nyomozók azonban azt feltételezték:

a férfi tudott arról, hogy a szexpartikon megjelent nők prostituáltak voltak, s utazásaikat nagyvállalatok számláiról finanszírozták.

Az ügyben kihallgatott tanúk egy része azt állította, hogy Strauss-Kahn minderről semmit sem sejtett. A nyomozás egyes elemei azonban ennek ellenkezőjére utalnak. A francia sajtóban például megjelentek olyan információk, miszerint sms-ek bizonyítják, hogy legalább egy hölgy partnere igazi kilétét ismerte az egykori IMF-vezér.

A kihallgatásról kiszivárgott hírek szerint Dominique Strauss-Kahn többek között azzal védekezett: eszébe sem jutott, hogy a rendezvényeken megjelent fiatal nők prostituáltak lettek volna, hiszen közülük egyeseket rendőri vezetők mutatták be nekik. S valóban, az úgynevezett Carlton-ügyben vádlottként szerepel Jean-Christophe Lagarde, Lille korábbi rendőrfőkapitánya is. A gyanú szerint helyi vállalkozók prostituáltakat közvetítettek Strauss-Kahn-nak, aki a lille-i főkapitány társaságában vett részt a luxus szállodákban rendezett partikon. ◀

Zavargások Afganisztánban

Hírösszefoglaló

Országserzte újabb emberéleteket követeltek tegnap az afganisztáni zavargások, amelyek immár harmadik napja tartanak a bagrami amerikai támaszponton történt koránégetések miatt. A rendőrök az északi Baglán tartományban a tüntetőkre löttek, egy ember meghalt, négy másik, köztük két rendőr, megsebesült. A rendfenntartó erők és a demonstrálók a tartományi rendőrpáncsnoknál csaptak össze. A déli Uruzgán

tartományban két tüntető veszítette életét a rendőrséggel kialakult tüzpárbajban, amelyben hat másik személy megsebesült. Hogy lecsendesítsék a kedélyeket Hamid Karzai afgán államfő levelet kapott Barack Obamától, amelyben az amerikai elnök bocsánatot kért, amiért koránt égettek a bagrami amerikai bázison. A levelet az Egyesült Államok kabuli nagykövete tegnap juttatta el a kabuli elnöki hivatalnak. Obama a levélben „mély sajnálatát fejezte ki az incidens miatt.” ◀

Afganisztánban már harmadik napja tartanak az Amerika-ellenes tüntetések

„Repetázna” az RMDSZ

Folytatás az 1. oldalról

Kelemen Hunor szerint nagy hangsúlyt fektetnek a helyhatósági választásokra, hiszen a szövetség számára az önkormányzatok a legfontosabb intézmények.

Átkos megosztottság

Az erdélyi magyar politikai helyzet kapcsán az RMDSZ elnöke a megosztottság veszélyeire hívta fel a figyelmet. Szerinte a magyarországi segédlettel megalkult romániai magyar pártok nem az együttműködést, a magyar közösség érdekeit tartják szem előtt. „2012-ben saját magunkon kívül senkire nem számíthatunk. Azok, akik pártot alapítanak, versenyre készülnek. Nem az a céljuk, hogy önkormányzati képviselők legyenek, hogy a közösségek érdekeit képviseljék, ők a bukaresti jelenlétre készülnek, bármi áron. Azt azonban látnunk kell, hogy a romániai magyarság közel 80 százaléka úgy véli, hogy a parlamenti képviselőket kiemelten fontos, és ezt veszélyeztetni nem szabad” – jelentette ki Kelemen Hunor.

Ki a főnök az EMNP-ben?

Újságírói kérdésre válaszolva Kelemen Hunor elmondta, úgy értesült, hogy Tőkés László háromszéki látogatása során nagyon határozottan kijelentette, hogy kizárt dolognak tartja az RMDSZ-szel való összefogást. „Egyrészt nagyon furcsállom ezt a kijelentést, hiszen Tőkés László az RMDSZ európai parlamenti képviselője, havi 8000 eurós fizetéssel és 15 000 eurós költségkerettel. Másrészt nem vagyok biztos abban, hogy Toró T. Tibor, az új párt megválasztás előtt álló elnöke egyáltalán tud erről a szándékról. A valódi főnök hozott egy döntést, elmondta a nyilvánosság előtt: nem lesz összefogás. Nem tudom, hogy ezzel Toró T. Tibor egyetért-e, hiszen az ő nyilatkozataiból úgy értettem, hogy kívánatosnak tartja az együttműködést” – válaszolt Kelemen Hunor.

Az erdélyi magyarok mind „nemzetiek”

Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester, a helyi RMDSZ elnöke kifejtette: az zavarja, hogy Tőkés László célként tűzte ki az

RMDSZ monopóliumának megtörését. „Azok, akik erről beszélnek, nem folytatják gondolatmenetüket azzal, hogy mi következik. Nem beszélnek arról, hogy hogyan képviselnék ők az RMDSZ-nél hatékonyabban a közösségi érdeket” – fejtette ki Antal Árpád, aki szerint a romániai magyarság körében nincs nemzeti oldal, hiszen minden erdélyi magyar a nemzeti oldalon áll. „Mitől, vagyok én kevésbé jobboldali vagy kevésbé nemzeti érzelmű, mint például Szász Jenő vagy Kulcsár Terza József” – kérdezte Antal Árpád. Az RMDSZ uralmának megtörése kapcsán Tamás Sándor háromszéki tanácselnök, a megyei RMDSZ elnöke példaként Kézdivásárhelyt említette, ahol ez megtörtént, de az MPP-s polgármester, alpolgármester és a polgári többségű tanács „zsebre vágta a város fejlesztési lehetőségeit”.

Merész ideai tervek

Fizetést és nyugdíjat emelne, autópályát építene, és kisebbségi törvényt szeretne elérni az RMDSZ az új kormányban. Kelemen Hunor szövetségi elnök ismertette az új kormányprogram

és a megkötendő koalíciós megállapodás részleteit. Elmondta, az Ungureanu - kabinetben azt próbálják elérni, hogy ha az első negyedévi gazdasági emelkedés 2 százalékos lesz, akkor emeljék a béreket és igazítsák az inflációhoz a nyugdíjakat. „A gazdaság Romániában nincs olyan rossz helyzetben, mint több más uniós országban, ennek ellenére meg kell várni az első negyedévi gazdasági mutatókat. Két-három nehéz év után vissza kell adni valamennyit a közszférában dolgozóknak, hiszen a bércsökkenések, az elbocsátások is elsősorban őket érintették” – mondta Kelemen Hunor. A szövetségi elnök az infrastrukturális beruházások folytatását, elsősorban az észak-erdélyi autópálya építésének a folytatását szorgalmazza.

Ezerszer is nekifutnának a kisebbségi törvénynek

A kormányprogram másik kiemelten fontos fejezete a kisebbségi jogok bővítésére vonatkozik az oktatás, a kultúra, az intézmények megalakítása és finanszírozása terén: a kisebbségi törvény elfogadása továbbra is prioritás marad az RMDSZ számára. Kelemen Hunor szerint „akár ezerszer is újakezdik a kisebbségi törvény elfogadtatását”. Újságírói kérdésre válaszolva a szövetségi elnök kifejtette: az RMDSZ-t nem zavarja, ha négy évet ellenzékben kellene tölteni. Ellenzékben is van élet és az egyszerűbb, mint kormányon, mondta a szövetségi elnök aki emlékeztetett, hogy nyolc évig voltak ellenzékben 1990 és 1997 között, illetve 2009-ben. „Nekem tetszett az, hogy keményen bírálhattuk a kormányzó pártokat, jól éreztem magam a parlamentben, és a közéletben is. Az ellenzék nem jár felelősséggel, az se számít, hogy délután háromkor ébredsz vagy reggel hat órakor, bármikor nyilatkozhatasz keményen, és senki nem kérde meg, hogy mire alapozod a kijelentéseidet, milyen valóság alapja van ígéreteidnek, és az eredményekkel sem kell elszámoljál”, mondta Kelemen Hunor. ◀

Az arany középut

Salamon Márton László

A román szociológiai traktátusok Titu Maiorescu úgy tartják számon, mint a „tartalom nélküli formák” elméletének („teoria formelor fără fond”) kidolgozóját, amelyet Mihai Eminescu is előszerezett lemeget gazdaságpolitikai pub-

licisztikáiban. Maiorescu úgy vélekedett: a nyugati minták elhamarkodott átvétele – vagyis a Nyugat-Európában létező politikai, jogi és kulturális intézmények lemásolása egy az egyben – törekeket okozott a román társadalom fejlődésében. Eminescu szerint a román társadalomnak az a rákfenéje, hogy – valamikor a 19. század második felében – nem gazdasági állapotának megfelelő társadalmi és politikai intézményeket vett át Nyugat-Európától, hanem „egy szegény országba akartuk bevezetni egyik napról a másikra a nyugati civilizáció költséges termékeit”. A publicistaként is jelentőset alkotó román nemzeti költő az 1848-as forradalmárgenerációt sem kíméli: Bălcescuék legnagyobb bűne vélekedése szerinte az, hogy „elvakítva az idegen civilizáció csillogásától azt hitték, hogy annak külső formáit átvéve a tartalmat is átültethetik. Tartalommal azonban csak munka révén tölthetők meg az üres formák. Sem a törvények, sem az újságok, sem az akadémiák nem helyettesíthetik a munkát”. Eminescu kora kínzó gazdasági-társadalmi problémáira keresett választ publicisztikáiban, a román nép modern nemzeté válásának hajnalán. Ma, több mint egy évszázaddal később, a probléma alig változott – Románia a formák foglya, kevés tartalommal: immár öt éve az Európai Unió tagállamként próbál eleget tenni olyan feltételeknek, amelyeket a csatlakozáskor nem teljesített, és teljesíteni olyan elvárásokat, amelyek alapvetőek lennének egy EU-tagállammal szemben.

A román politikai kultúra sem sokat változott az elmúlt száz év alatt: a művelt, civilizált Nyugat majmolása együtt jár egy olyan behódoló külpolitikával, amelynek alapja azok igazának feltétel nélküli elfogadása, akik abból a világból érkeznek, vagy onnan szólnak hozzánk. Ilyen alá-fölrendeltségi viszony alakult ki a román kormányzat és a Nemzetközi Valutaalap között is, ami rövid távon javára is válhat egy, a gazdasági világválság körülményei között önmagát külső segítség nélkül eltartani képtelen országunk, ám kisiklásokra is alkalmas adhat, hosszú távon pedig önálló cselekvésre képtelenné teszi az államot. Magyarország példája viszont azt mutatja, a másik véglet – mindenkitől elszigetelődve vagdalkozni, bizonygatni saját, vélt igazunkat – még rövid távon sem célravezető. A helyes választás pedig, mint mindig, az arany középut.

Antal Árpád, Kelemen Hunor és Tamás Sándor nem tudják kinek higgyenek: Tőkésnek vagy Torónak?

Fotó: Mediafax

Kongresszusozik a „Tőkés-párt”

ÚMSZ

► Csíkszeredában tartja szombaton első országos küldöttgyűlését a 2011 szeptemberében bejegyzett Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP). A tanácskozáson várhatóan 350 küldött vesz részt az elmúlt két hétben megalakult több mint száz helyi szervezet és 12 megyei szervezet képviselőiben. Toró T. Tibor, a párt ideiglenes elnöke szerint a küldöttgyűlést véget vet az EMNP ideiglenes állapotának. Elfogadják a párt szervezeti és működési szabályzatát, jóváhagyják a keretprogramot, megválasztják az elnökséget, és cselekvési tervet fogadnak el az ideai választásokra. A magyar kormány képviselőiben Németh Zsolt államtitkár és Répás Zsuzsanna helyettes államtitkár várják Csíkszeredába. ◀

Népi Mozgalmat álmodik a PDL

M. Á. Zs.

► Mihai-Răzvan Ungureanu kormányfő egyre jobban körvonalazódó népszerűségére alapozná „feltámadását” a Demokrata Liberális Párt (PDL). A nagyobbik kormánypárt több vezetője szerint a miniszterelnöknek „helyet kellene csinálni” a jobboldali pártokat összefogó Népi Mozgalomban (AP).

Teodor Baconschii volt külügyminiszter, a politikai konstrukció kezdeményezője szerint minél hamarabb létre kell hozni az AP-t, de káros volna előkészítetlenül „piacra dobni”.

Sebastian Lăzăroiu szociológus, volt munkaügyi miniszter úgy vélte, hogy a jobboldali párt-szövetség képes volna akár 30 százalékos támogatottságot is összegyűjteni. Az államfő volt tanácsadója jóslatokba is bocsát-

kozott, szerinte a Szociál-Liberális Szövetség (USL) várhatóan leszerepel az ideai választásokon, nem éri el a várt 50 százalékos eredményt és felbomlik. Az AP és a PSD koalícióra

lép, a liberálisok és az RMDSZ pedig ellenzékbe szorul. Sebastian Lăzăroiu szerint a nagy támogatottságú kormánykoalíció lehetővé tenné az alkotmány módosítását is. ◀

IRES: a kormányfő népszerűbb az ellenzék vezetőinél

Az új miniszterelnök népszerűbb az ellenzéki politikusoknál – erősíti meg egy korábbi felmérés adatait egy újabb közvélemény-kutatás. Az IRES adatai szerint Mihai-Răzvan Ungureanuban a lakosság 32 százaléka bizik, szemben a Szociál-Liberális Szövetség (USL) nem hivatalos államfőjelöltjével, a liberális pártelnök Crin Antonescuval, akinek bizalmi indexe 29 százalékos. A szociáldemokrata pártelnök Victor Ponta bizalmi indexe szintén 32 százalékos. A kormányfőt azonban megelőzi népszerűségben kormánya három tagja is: Leonard Orban Európa-ügyi miniszter (38 százalékos), Cristian Diaconescu külügyminiszter (35), illetve Cătălin Predoiu, az igazságügyi tárca vezetője is (33). A megkérdezettek kétharmada jó döntésnek tartja azt, hogy az államfő Mihai-Răzvan Ungureanun nevezte ki miniszterelnöknek, ám csak egyharmada véli úgy, hogy az új kormányfő képes kivezetni az országot a válságból. Kétharmados arányban értenek egyet az adatközlők azzal is, hogy a Demokrata Liberális Párt minisztereit az új kormányban.

Román lapszemle

Évente kétszer több tucat angol állampolgár látogat el a Suceava megyei Sascára, hogy az ottani elmegyógyintézet fiatal ápolójainak örömet szerezzen ajándékaival, ottlétével. (Evenimentul Zilei) ► Arannyal befűjt koporsóba, aranypapuccsal a lábán és több mint 500 ezer dollár értékű ékszerekkel temették el Whitney Houston énekessőt. (Click) ► Egy II. világháborús páncélkocsival furikázik Galac utcáin Sorin Mavru, aki katonai járművek megszállott gyűjtője. (Adevărul) Hét és fél éves börtönbüntetésre ítélték az Olt megyei törvényszéken Bercea Mondialut. A gyilkossági kísérlettel vádolt alvilági bűnöző elleni ítéletet az a bírónő hozta meg, aki korábban négy alkalommal felmentette a vádak alól. (Adevărul) ► A szexológusok újból felfedezték azokat az afrodisziákumokat,

„Jó úton jár Románia”

Interjú Székely P. Istvánnal, az Európa Bizottság gazdaságért felelős főigazgatóságának kutatási igazgatójával

Cseke Péter Tamás

► Az Európai Bizottság és a Nemzetközi Valutalap küldöttsége három hét leforgása alatt másodszor érkezett Bukarestbe a Romániával kötött hitelmegállapodás programjáról tárgyalni, ezúttal az új kormány képviselőivel. Milyen benyomást keltett önökben az új miniszterelnök és csapata?

– Mihai Răzvan Ungureanu elbűvölő ember. A kormányfőről és minisztereiről azt tudom mondani: hihetetlenül elkötelezettek a hitelprogramra foglaltak iránt. Ezt nem csak szavakkal, hanem tettekkel is bizonyítják.

► Melyek a prioritások, amelyekről az új kormányfővel tárgyaltak?

– Romániának a hitelprogramban foglaltak szerint a strukturális reformok két fontos területén kell most eredményeket elérnie. Az egyik a nagyfogyasztói villamosenergia-árak liberalizálásához szükséges menetreid kidolgozása, aminek már meg is kaptuk mostani látogatásunkkor a vázlatát. A másik lépés az állami vállalatok privatizációjának az előkészítése. Mindezeket a kérdéseket áttekintettük, ugyanúgy, ahogy három héttel ezelőtt is.

► Történt-e valami a három hét alatt?

– Igen, ez a kormány tényleg dolgozik. Eldöntötte, hogy

megszabja a beruházási programok prioritásait, kijelöli azokat a programokat, amelyekbe érdemes energiát fektetni, amelyek meg is valósíthatók. Románia ugyanis az az ország, amelyben negyvenezer befejezetlen beruházási program fut a mai napig is. Ezért nagyon jónak tartjuk, hogy Bukarest kezdi felismerni a prioritásait. Központi kérdés, és szorosban kapcsolódik a beruházási programokhoz az uniós pénzek lehívása. Ezen a téren is határozott elkötelezettséget tapasztaltunk valamennyi miniszter részéről. Ez fontos, mert ha sikerülne az országnak uniós alapokból idénre előirányzott hatmilliárd eurót felhasználni, az hatalmas lökést adna a gazdaságnak.

► A február eleji felülvizsgálati látogatása során jelentette ki Bukarestben: idén 1,5-2 százalékos román gazdasági növekedésre számítanak a korábban előrejelzett 1,8-2,3 százalékos növekedés helyett. Miért kellett felülvizsgálni ezt a prognózist?

– Azért, mert Európa gazdasága jelentős mértékben lefékezett. A román gazdaság húzóereje az utóbbi két évben az export volt. Ha tehát a piaci partnereknél lelassul a gazdaság, lelassul a román kivitel is, és ezt nagyon nehezen tudja a belső kereslet pótolni. Ezért mostani látogatá-

A szerző felvétele

sunkkor is említettük a miniszterelnök úrnak, hogy az export segítése a külföldi beruházásokat csalogató vállalkozóbarát környezet kialakítása mellett olyan lépés lenne, ami még recessziós hangulatban is tudna Románia gazdaságán lendíteni. Azok a vállalatok, amelyek a jövőjükre gondolnak és versenyképességüket javítani akarják, áthelyezik a termelésüket olyan régiókba, ahol ugyanolyan termelékenységgel, de kisebb költséggel tudnak dolgozni. Most éppen a Magyarországon hamarosan megjelenő Mercedes gyárat említeném példaként. Ez a befek-

tetés a magyar gazdaságnak is jelentős lökést ad. Ezeknek a beruházásoknak egy részét Romániának is meg kéne tudni szerezni. Az IMF-fel és az Európai Bizottsággal kötött hitelprogram is ebben próbál segíteni az országnak.

► A román kormánykoalíció politikai fizetésemelést szorgalmaznak a második évnegyedtől, ha az első évnegyed gazdasági eredményei ezt lehetővé teszik. Hogyan lesz ez lehetséges, ha 2011 utolsó negyedében a gazdaság lefékezett, a kormányfő pedig a recesszió visszatérését sem zárta ki?

– Én erről csak a számok ismeretében tudnék nyilatkozni. Az év éppen csak elkezdődött, a román költségvetésnek még csak a januári bevételi összegeit ismerjük. Le szeretném szögezni: elviekben sem a Nemzetközi Valutalap, sem az Európai Bizottság nem kifogásolja, hogy növekedjen a közalkalmazottak bére, vagy a nyugdíjakat legalább az inflációhoz igazítsák. Ez természetesen igény. Minket az érdekel, hogyan befolyásolja az esetleges bér- és nyugdíjemelés a romániai hitelprogramot. A program szerint van egy fiskális kiigazítási pálya, amellyel a román fél egyetértett, és ami határozott célokat követ. Mi azt szeretnénk látni minden körülmények között, valamennyi felülvizsgálatunk során, hogy Románia ezen a pályán halad. A kormányra hárul azoknak az intézkedéseknek a meghozatala, amelyekkel az országot ezen a pályán tudja tartani. Ha mindezekbe belefér a béremelés is, mi leszünk a legboldogabbak, hogy ezt meg lehetett valósítani.

► Tehát ezt nem úgy kell elképzelni, hogy a román kormány szeretné ugyan a fizetésemeléseket, ám a Bizottság és a Valutalap ennek ellenszegül...

– Mi soha nem mondunk nem a fizetésemelésekre. Ehelyett azt mondjuk: nézzük

meg a számokat. Ahhoz azonban ragaszkodunk, hogy ezek a számok reálisak legyenek, s ha előrejelzésekről van szó, akkor kellően konzervatívak legyenek, hogy biztonságosan el tudjuk érni a hitelprogramban kitűzött célt. Románia piaci tekintélye és elismertsége attól függ, hogy mennyire ambíciózusak a céljai, és mennyire konzisztensen valósítja meg mindazt, amit célként kitűzött.

► A nemzetközi sajtó gyakran ír arról, hogy Románia Magyarországgal összehasonlítva a válságkezelés „jó tanulójának” számít az EUBan. Mennyire van alapja az ilyen összehasonlításnak?

– Az Európai Bizottság gazdasági főosztálya igazgatójaként másfél éve felelek Romániáért. Ez már a második romániai hitelprogramunk, és elmondhatom: ennek az országnak világos gazdasági stratégiája van, és szép lassan halad előre. Vannak késések, megcsúsások, de azt kell mondanom, hogy az alapvető dolgok rendben vannak. A fiskális kiigazítás folyamatban van, az államháztartási hiány csökken, az ország szépen halad a céljai felé. Ez pedig meggyőzően hat a piacokra is. Ennek jele az is, hogy Romániának nemrégiben tízezer dolláralapú kötvényt sikerült kibocsátania, amit én nagyon nagy eredménynek tartok.

Szerbia: csökken az Európai Unió varázsa

MTI/ÚMSZ

► Az utóbbi öt évben még sohasem volt olyan magas a Szerbia uniós csatlakozását ellenzők száma, mint most – mutatta ki az a felmérés, amelynek eredményeit szerdán ismertette a *Politika* című belgrádi napilap.

Belgrád elfordulhat Brüsszeltől?

Ezek szerint Szerbia uniós csatlakozását jelenleg a megkérdőjeleztek 46,5 százaléka támogatja, 37,9 százaléka pedig ellenzi. A tavaly december 25. és január 5. között készített felmérésbe bevontak 15,6 százaléka viszont nem foglalt állást ebben a kérdésben.

Slobodan Antonić politikai elemző az Európai Unióval kapcsolatosan arra hívta fel a figyelmet, hogy az emberekben „csökken az unió varázsa”, és mind meghatározóbb az európai realizmus. Emlékeztetett arra, hogy például 2008 júniusában még a megkérdőjeleztek 73,5 százaléka akarta az EU-t, és a polgárok 18,8 százaléka volt ellene. Antonić szerint ha van vala-

mi, amiben a szerb társadalom meghatározó része egyetért, az a NATO-hoz való csatlakozás kérdése: a mostani felmérés szerint ugyanis a megkérdőjeleztek 74,80 százaléka ellenzi a csatlakozást a katonai szövetséghez, és mindössze 12,70 százaléka helyeselné, ha Szerbia belépne az észak-atlanti katonai szervezetbe.

A szerbiai közállapotokról összesített válaszok (1-től 5-ig terjedő skálán) közepértéke 1,87 volt, míg a saját anyagi helyzetre vonatkozó válaszok közepértéke 2,28 volt, ami arra utal, hogy a Szerbiában élők aggódnak a jövőjükért, illetve úgy érzik, hogy az elkövetkező időszakban helyzetük csak rosszabbodni fog.

A megkérdőjeleztek 43,2 százaléka vélte úgy, hogy helyzete rosszabbodni fog, 15,5 százaléka viszont úgy érzi, boldogabb idők köszöntenek be Szerbiában. 2008-ban éppen fordított volt a helyzet: a megkérdőjeleztek 48 százaléka volt bizakodó a jövőt illetően, és 23 százaléka számított a helyzet rosszabbodására.

Ha Szerbia uniós tagjelölti státusza „kútba esik”, akkor

az Európai Unió népszerűsége csökkenni fog Szerbiában és fennáll a lehetősége annak, hogy Belgrád Oroszország felé fordul.

Ivica Dacic szerb miniszterelnök-helyettes és belügyminiszter szerint a Pristinával folytatott párbeszédben ragaszkodni kell az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1244-es számú határozatához, és nem szabad megengedni, hogy Koszovó a nemzetközi fórumokon „aránytalanul” képviseltesse magát.

Burkolt fenyegetés Washingtonnak

Arra a kérdésre, hogy mi van akkor, ha márciusban Szerbia nem kapja meg az uniós tagjelölti státuszt, Dacic kijelentette: „Szemmel látható, hogy a szerb nép nagy rokonszenvet érez Oroszország iránt, és mindinkább csökken az Európai Unió népszerűsége.” Ivica Dacic amolyan burkolt fenyegetésként hozzátette: „az Egyesült Államok számára bizonyára gondot jelentene, ha Szerbiában orosz katonai támaszpont létesülne”. Ahhoz viszont, hogy „senkinek ne jusson

eszébe az, hogy Szerbia az oroszoknak támaszpont építését ajánlja fel, ahhoz az Európai Uniónak és az Egyesült Államoknak elfogulatlan politikát kell folytatnia velünk szemben. Ha az Egyesült Államoknak érdekében állna, hogy nyélbe üssünk egy nagy megállapodást Koszovó ügyében, akkor a mi érdekünk talán az lenne, hogy belépünk a NATO-ba. Nyilvánvaló azonban, hogy ők nem akarnak ilyen megállapodást” – hangsúlyozta Ivica Dacic. A szerb politikus szerint az EU és az Egyesült Államok a szerbiai választások miatt nem fog puhítani álláspontján, mert olyanokkal működik együtt Szerbiában, akikről feltételezi, hogy Tadic örökébe léphetnek.

A gond: a régi rendszer

Szerbiának az a legnagyobb problémája, hogy a rendszer a régi maradt; egyes fontos posztokon levő emberek ugyan lecserélődtek, de a rendszer maradt a régi – fejtette ki Milan Panic szerb származású amerikai üzletember.

A Kaliforniában élő Milan Panic a szocialista Jugoszlá-

viát felváltó Jugoszláv Szövetségi Köztársaság első miniszterelnöke volt 1992 júliusától 1993 februárjáig.

Panic a közelmúltban részt vett a Mladjan Dinkic vezette Szerbia Egyesült Régiói nevű politikai tömörülés gyűlésén, ahol elmondta: Dinkic felkérte őt arra, segítsen neki, adjon tanácsokat és a vele folytatott beszélgetés során meggyőződött arról, hogy egyet ért vele a problémák kezelését illetően. Egyben emlékeztetett arra, hogy az Európai Unió elsősorban a korrupció miatt bírálja Szerbiát. „Ez olyan rendszer, amelyben még a tisztességes emberek is bűnözőkké, tolvajokká válnak, amelyben a korrupció beleivódott a rendszerbe. Ez a legfőbb oka annak, hogy az Európai Uniónak nagy problémái vannak Szerbiával. A politikai rendszer tehát nem jó” – fogalmazott Panic.

Szerinte „Szerbiában komoly ellenzék sincsen. Az ellenzék egyszerűen megnevezett olyan ígéretesekkel, mint az, hogy ha hatalomra kerül, Szerbiát 100 milliárd dolláros beruházásokhoz juttatja, emelni fogja a fizetéseket, javítja az

életkörülményeket. Azt hiszik: az egész szerb nép hülye. Ezek tökéletes hazugságok. Amíg nem változik meg a rendszer, addig Szerbiában semmit sem lehet megváltoztatni” – mondta nyilatkozatában Milan Panic, aki szerint egyébként először a jog- és igazságügyi rendszert kellene megváltoztatni. „Ha még emlékeznek rá, miniszterelnökként 20 évvel ezelőtt én ehhez fogtam hozzá, de nem hagyták, hogy befejezzem. Azután itt vannak a gazdasági törvények. Véleményem szerint Mladjan Dinkic elég sokat tett ezen a téren, de nem elegendő. Egy rossz rendszerben a jó lépéseknek sincs esélyük a sikerre” – véli Milan Panic, hozzátéve, ezért Szerbiának „előbb, vagy utóbb hátat fordítanak a külföldi befektetők is”.

„Szerbiának erős ellenzékre van szüksége, és én az ellenzék megfelelő hangja vagyok. Ezt egyébként a milosevici időkben is bizonyítottam” – hangsúlyozta Panic, aki szerint a „koszovói kérdés megszűnik létezni, ha Szerbia és Koszovó is uniós taggá válik”. ◀

Laptop

A nap címe. Népi Mozgalom, Băsescu nevében, *Gândul*

Magyarázat. Az új alakulat bejelentését Sorin Frunzăverde PDL-alelnök jelentette be, márciusra jósolva. Néppárti tagsága okán, fokán és jogán benne lesz a Nemzeti Parasztpárt (amelyet Băsescu vert tönkre a felismerhetetlenségig, de megbocsátottak neki), benne lesz a jelenlegi UNPR (a hithű baloldali szökevények ájtatos néppárti politikai figurákat fognak bemutatni), benne lesz, feltehetőleg, Dan Diaconescu tévéstábja (az *OTV-arosok*), szóval igazi gyűjtőpárt lesz, egyetlen céllal: nehogy az ellenzék elérje az 50 százalékot, mert akkor Népi Mozgalom ide, Népi Mozgalom oda, az elnököt bizony felfüggesztik.

Újabb bizalmi fordulat. Most a szocialista szociológus, Vasile Dăncu társasága készített felmérést a bizalmi indexekről. Nála is Mihai Răzvan Ungureanu vezet (32 százalékkal), de ugyanannyija van Victor Ponta is, Crin Antonescu pedig három ponttal lemaradva (tehát azért a hibahatáron belül) követi őket, tudjuk meg az *Evenimentul zilei*ből. Azoknak pedig, akik el vannak ájulva Ungureanu elsőségétől, Dăncu egy interjúban megmagyarázza: a 32 százalék nagyon is kevés, a friss, tettekész miniszterelnökök 50–60 százalékon szoktak kezdeni. (Persze nem Băsescu alatt...)

A szemetes a sebészdoktor ellen. A nagyobbik kormánypárt, nem tudni, hogyan, megtalálta Sorin Oprescu ellenjelöltjét a főpolgármesteri tiszttségért folyó választási harcban. Ez nem más, mint Silviu Prigoană honatya, akinek azok a közlekedést elzáró szép nagy kamionjai vannak, amelyekre olyan vagányul fel lehet kapaszkodni. Egyelőre az állás a szavazatok százalékarányában 51–41, írja az *Azi*; és legnagyobb fájdalomra még ettől is messze el van maradva kedvencünk, akire szavazni fogunk: Theodor Paleologu (az egyetlen jelölt, akiről Bukarestben utca van elnevezve, legalábbis, amíg egy Protopopescu vagy Splaiul Independenței nevű próbálkozó nem akad).

A kis Bukarest. A *Cașavencii* kitalálta, hogy a tavaszi áradások idején Bukarestet nem „kis Párizsnak”, hanem „kis Velencének” fogják becézni. Elgondolánk: ha volna gondolánk....

Minden napra egy mondás

„A végzet: bizonyos emberi alkattal találkozása a történelemmel.”
Paul Georgescu

Készültség

Horváth Szekeres István

Utolsó tréfa

– Ahá! – mondta végül a felbőszült tréfacsináló. – Ahá! Most már látom, kik ezek! – Ekkor mintha közelebből akarná szemügyre venni, hozzáértette fáklyáját a királyt borító lenbundához, mire ennek felülete azonnal eleven lángba borult. Nem telt fél percbre, és mind a nyolc orangután lánggal lobogott, közben alattuk sikoltozott a tömeg, borzalomtól lenyűgözve bámszokdottak, anélkül, hogy erejük lett volna a legkisebb segítséghez.

Az egyre pusztítóbb erejű lángok gyorsan elharapózva, végül arra kényszerítették a bolondot, hogy feljebb kússzon a láncon, ahol el nem érhetik; míg mozgását figyelve a tömeg egy rövid pillanatra megint elcsendesült. A törpe élt az alkalommal, és még egyszer megszólalt:

– Most már tisztán látom, miféle csűrre ezek az álarcosok. Íme, egy nagy király és hét titkos tanácsosa – király, aki nem szégyell megütni egy védtelen lányt, és hét tanácsosa, akik a gazságra bujtogatták. Én magam, én csak Bice-Béka vagyok, a tréfacsináló és – íme, az utolsó tréfám!

Az összetapadt len és kátrány gyors gyűlékonysága következtében, alig fejezte be rövid szónoklatát a törpe, a bosszú műve beteljesedett. A nyolc test bűzös, feketedő, förtelmes, felismerhetetlen tömegként himbálózott a láncon. A nyomorék közbük vágta fáklyáját, kényelmesen felmászott a mennyezetre, és eltűnt a tetőablakon át.

Feltételezik, hogy Trippetta a szalon tetején tartózkodott, és bűntársa volt barátjának a lángoló bosszúban, és hogy haza is együtt szökhettek; mert többé nem látta őket senki.

Edgar Allan Poe: Bice-béka. Fordította Kucska Péter

Szégyenpadon

Eljátszottuk úri becsületszavunkat, mondta Varga Mihály miniszterelnökséget vezető államtitkár az Európai Bizottság – mi tagadás, példátlan – tegnapelőtti döntése előtt, amikor is Brüsszel megalázó, 495 millió eurós pofont osztott ki Magyarországnak. Igaz, ő úgy gondolja, hogy ennek is, mint minden más nyomorúságnak, az „elmúltnyolcév” az oka: az Unió azért állítja most sarokba Magyarországot, azért vonja meg a támogatást, mert a korábbi kormányoknak ígéreteik ellenére sem sikerült három százalék alá szorítaniuk az államháztartási hiányt.

Van abban igazság, hogy a nagy brüsszeli gépezet vonatottan működik, mint ahogy az is biztos, hogy nyomós ok nélkül nem kapcsolják ki a késleltetett reflexeket, nem indítanak olyan összehangolt „támadást” egy ország ellen, mint amit mostanában Magyarországnak végig kellett szenvednie. Néhány hete három kötelezettségzegési eljárás indult, volt már a magyar demokrácia állapotát firtató vitanap az Európai Parlamentben és bizottsági szinten egyaránt, több fórum felszólította már Budapestet a médiatörvény és az egyházügyi törvény módosítására, sőt már az is felmerült, hogy ne csak különböző rész kérdésekben, hanem a Lisszaboni Szerződés 7. cikkelye alapján induljon eljárás Magyarország ellen, mert alapvető emberi jogokat sért az Orbán-kormány alkotmányos reformja, aláássa az alapvető európai értékeket. Egy ilyen eljárás eredményeként akár uniós szavazati jogától is megfosztható a tagállam. Nyilvánvaló volt, hogy az EU először mindent megpróbál, és csak végső eszközként jöhet szóba ez az eljárás, hiszen mindeddig egyszer közöcsítették ki tagállamot, 2000-ben Ausztriát, Jörg Haider szélsőjobb oldali pártjának hatalomra jutása miatt.

Tegnapelőtt a „mindent megpróbál” eszköztárhoz nyúlt Brüsszel, és példátlan módon részletesen felfüggesztette Magyarország finanszírozását. Az Orbán-kormány megalapozatlannak és méltánytalanul nevezte a döntést, jogi szempontból is vitathatónak, az alapszerződések szellemével ellentétesnek nevezte a szankciót. Igazuk van Orbánéknak – túlzottdeficit-eljárás több ország ellen folyik, Magyarország ellen is, belépésének pillanatától, de eddig mindig meghosszabbították a határidőt a vállalt hiánycél teljesítésére. Csúpan most nem hitték el, hogy az Orbán-kormány vállalása valós. Tény: nem (csak) a gazdasági teljesítmény miatt került szégyenpadra Magyarország.

Ez a demokratikus jogállam megrendítésének, a visszamenőleges hatályú törvényhozás, az unortodox gazdaságpolitika és az Európa ellenes korrupciós ára: a magyar költségvetés közel 1 százalékat kitevő mintegy 150 milliárd forint.

Gál Mária

Szökőnap

Miközben egymás után nyomjuk és daráljuk szürkülő életünk, még csak nem is jut az eszünkbe, hogy milyen év van az idén. Sportőrültek – persze – most gondolkodás nélkül rávágják, hogy olimpiai év, ami igaz is. Bennem voltaképp 1960-ban, a római olimpia évében tudatosodott ez, ám nem kellett sokat várnom arra, hogy 1972-ben a müncheni olimpia „jóvoltából” számomra sokat kezdjen el veszíteni a varázsból. Egészen egyszerűen csalódtam. Ami eladdig a sportolók családjának hanglejtő dzsemborija volt, az mostanra a mindent maga alá szuszakoló globalizáció hatalmas erődemonstrációjává dagadt, már nem is sportolók (emberek), hanem számok csapnak össze egymással. Nem tudom, hogy megmaradt-e valami

Gyulay Zoltán

általán a sport egykori lelki és szellemi szépségéből, megmaradt-e a jó értelemben vett amatőrizmus (elvégre az amatőr szó jelentése eredendően nem a lesajnálással volt egyenlő: nem fizetésért, hanem kedvtelésből teszi, amit

tesz); pontosabban tudom: vérverejtékkel megszerzett győzelem, mert abban van a pénz. A régi felfogás szerint ugyanúgy örömet szerzett művelőjének és közönségének egyaránt, amikor aztán elkezdődtek a tengerentúlon a gigászi méreteket öltő versenyesek, és a helyszíni nézők számára – legalábbis a rendezők szerint – fontosabbá vált a biztonság, a terrorizmus kiszűrése, mint a sport esztétikája. Személyemben a nagy világversenyesek, de legfőképpen is az olimpiák elvezették egy rajongójukat. Szóval, milyen esztendőnk is van az idén? Nem, nem olimpiai. Az is. De tessék csak a naptárra nézni, és tudatosítani: 2012 szökőév. Amiből aztán olyan tévképzetek rögzültek az emberekben, hogy szökőévben a szökőnap február 29-e. Ebből egyenesen következik (következnek), hogy aki a hónap utolsó napján született, az voltaképp csak négy évenként öregszik; kezdő újságíró koromban a rovatvezetőm megbízott a feladattal, hogy írjak színes riportot egy február 29-én született valakiről,

és – mit tesz Isten – ötlete is volt, hol kezdjem: az egyik szocialista kereskedelmi vállalat sajtóosztályán. A rendkívül vonzó hölgy ezek szerint akkor volt hat éves, kerülgettem is jobbról-balról, de ne tessék megvádolni pedofilialával.

A szökőnapot egyfajta misztikum övezi, misztikum és megannyi tévképzet. A szökőnap pedig ma van.

A szökőévet – ezen belül is egészen pontosan a szökőnapot – mindazonáltal egyfajta misztikum övezi, misztikum és megannyi tévképzet. Ez utóbbiak közül is kiemelkedik az, hogy a szökőnap ma

ga február 29-e, hiszen az van úgy hozzáragasztva minden negyedik esztendőben a hónaphoz. Tévedés. A *Wikipédiához* fordulok: „A szökőév olyan év, amely több napot tartalmaz az év szokásos hosszánál, hogy a naptárt szinkronba hozza a csillagászati (tropikus évvel).” Úgy tudjuk, hogy minden negyedik (négygyel osztható) év szökőév. Hát nem: kivéve ugyanis a nemcsak négygyel, hanem a százzal is oszthatókat – ezen belül újabb kivételt jelentenek a négyszázzal oszthatók, mivel azok ismét csak szökőévek. A legközelebb 2400-ban; talán megbocsátanak, ha azt én már nem

várom meg. A szökőnap pedig ma van – a II. Vatikáni Zsinat előtti liturgia szerint ez „Mátyás ugrása”, mivel a népnepokat (eredetileg a szentek ünnepeit) egy nappal eltolták. Bonyolult a rendszer? Köszönjük meg mindezt jó Gergely pápánknak.

A jelek szerint Christian Wulff, az egy hete lemondott német szövetségi elnök azonban nem ismeri a naptárt, annál jobban ismeri viszont a pénzt – méghozzá az ingyenpénzt – értékét. Ő nem hátrafelé, hanem előre tolta a maga naptárát, és épp egy héttel a szökőnap előtt megszökött, vagyis egészen pontosan szólva: lemondott. „Lemondott, mert ő korrupt volt, nem pedig plagizált” – mondhatnánk erre, csak hogy épp német példa van arra is, hogy politikus (Karl-Theodor zu Guttenberg védelmi miniszter) azért távozott önként a hivatalából, mert az internetről gyűjtögette össze doktori értekezését. (Mint az imént én a szökőévről a tudnivalókat.) Wulff távozni kényszerült, mert legvégül már „kitalálójá”, Angela Merkel kancellár is elengedte a kezét. Egyes hírek szerint pedig Orbán Viktor sem fogja már az ő kegyencéjét. Ma tehát szökőnap. Jó nap ez a lemondásra.

Jövőre Mátyás-émlékév

Sipos M. Zoltán

► Mátyás király születésének 570. évfordulója alkalmából Mátyás-émlékévvé kívánja nyilvánítani a jövő évet a Kolozs Megyei RMDSZ és a Pro Kolozs Megye Egyesület – vetítette előre terveit a két szervezet vezetése a király születésének 569. évfordulója alkalmából tartott ünnepi megemlékezésen Kolozsváron. A két szervezet, valamint a helyi és a megyei önkormányzat RMDSZ-es frakciója a magyar főkonzulátus képviselével közösen csütörtök délután koszorúzták meg a király szülőházának homlokzatát és a Fadrusz János alkotta Mátyás-szoborcsoportot. „Egyáltalán nem véletlen, hogy Mátyás a magyar emberek szívében – mindannyiunk szívében – az egyik legnagyobb szeretetnek örvendő emberi karakter, az egyik legkedveltebb szellem. Jökedvel, tréfájával, szellemiségével méltán vívta ki a magyarok szívében a legkedveltebb királynak járó tiszteletet. Úgy érzem, hogy minden idők talán legnagyobb magyar vezetőjének emléke előtt tisztelegve egyetlen feladatunk lehet: próbáljunk meg visszatalálni

Az RMDSZ-frakció részéről Molnos Lajos, Csoma Botond és László Attila koszorúzott

A szerző felvétele

a mátyási útra, Mátyás király igazságához. Ez az örökség, amely itt bennünket összeköt” – fogalmazott ünnepi beszédében Máté András Levente, a szövetség Kolozs megyei szervezetének elnöke.

Mint azt lapunknak elmondta, a megyei RMDSZ, valamint a Pro Kolozs Megye Egyesület a jövő évi kerék évforduló apropóján kívánja a király emlékévé nyilvánítani a 2013-as esztendő. „Főleg Mátyás királyhoz fűződő kulturális programsorozatokat kívá-

nunk megszervezni a jövő évben. Már tartottunk konzultációkat a témában, merültek fel jó ötletek. Azon dolgozunk, hogy minél színvonalasabb programsorozatot valósíthassunk meg. Egészen biztos, hogy Mátyás királyt kutató, nagynevű professzorokat hívunk majd meg előadásokat tartani, de a legkisebbek számára is lesznek hasznos programok” – mondta el lapunknak Máté András Levente. A tegnapi ünnepi alkalomból díjazták a hónap elején a *Mátyás királyunk* címmel kisiskolások

számára meghirdetett rajzverseny nyertesét is. A versenyre beérkezett pályamunkák közül a zsűri negyven, Kolozsvárott és Kolozs megyében tanuló elemi osztályos kisdíjak munkáját részesítette jutalomban. A nyertesek színes ceruzát, kifestőkönyvet és játékokat vehettek át, de minden pályamunkát beküldött kisiskolás csokit és résztvevői tanúsítványt kapott az Agapé szállodakomplexumban rendezett ünnepi díjkiosztón. A versenyre összesen több mint 420 pályamunka érkezett be. ◀

Támogatás háromszéki műemlékek védelmére

Kovács Zsolt

► Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszter nyitotta meg tegnap Kovásznán a kétmillió lejből felújított városi volt mozi épületét. A háromszéki fürdőváros a felújítást és korszerűsítést követően nemcsak egy mozival, hanem egy multifunkcionális előadóteremmel lett gazdagabb, amely a filmvetítések mellett alkalmas színházi előadások és konferenciák megtartására is. Lőrincz Zsigmond kovásznai polgármester elmondta, a fürdővárosi önkormányzat tavaly 500 ezer eurós hitelt vett fel a több mint 300 férőhelyes mozi épületének rehabilitálására és korszerűsítésére.

Kelemen Hunor csütörtöki, sepsiszentgyörgyi látogatásakor közölte: az általa vezetett tárca költségvetéséből az Országos Műemlék-helyreállítási Program keretében idén 7,5 millió lejt különítettek el 24, Kovászna megyei műemlék felújítására. Ezek között szerepel a sepsiszentgyörgyi Bazár épülete, a Hungária szálló, a zágoni Mikes-Szentkereszty-udvarház, az Ika vára. Kelemen Hunor szerint, ha sikerül a közbeszerzési eljárásokat kifogástalanul megszervezni, akkor ezt a pénzt még idén elkölthetik az érintettek. Ugyanakkor a kulturális minisztérium olyan jelentős kulturális eseményeket is támogat, mint a Reflex Nemzetközi Színházi Biennálét, a második Székelyföldi Grafikai Biennálét, a Körösi Csoma Sándor-napokat, a Kálvin-napokat, valamint a Sepsiszentgyörgy Székelyföld Ifjúsági

és Kulturális Fővárosa projektet.

A művelődési tárca vezető részt vett a sepsiszentgyörgyi könyvtár névadójának ünnepségén is. Háromszáz éve, 1712. február 22-én született a felsőcsernátoni származású, meghatározó fontosságú irodalomtörténész, író, református lelkész, egyházi jog- és egyháztörténész, Bod Péter. Az évforduló tiszteletére a könyvtár olvasótermében szakmai műhelytalálkozót tartottak a *Kultúra és társadalom kapcsolata és kihívásai – Bod Péter három évszázada* címmel. Délután a sepsiszentgyörgyi könyvtár Gábor Aron-terme adott otthont a *Könyvkaland* elnevezésű olvasásnépszerűsítő vetélkedőnek. A vetélkedő díjkiosztóján Kelemen Hunor kifejtette: Erdélyben, Székelyföldön a múlt ápolása az identitás megerősítését, továbbadását jelenti. „Arra az ezeréves múltra tekintünk vissza, amely során olyan jeles elődök alkottak maradandót, mint Bod Péter, aki olyan gyűjteményt hagyott az utókorra, amely önmagában is méltóvá tette arra, hogy a Kovászna megyei könyvtár az ő nevét viselje” – mondta. Kelemen Hunor szerint az, hogy több száz diák kapcsolódott be a vetélkedőbe, azt jelenti, hogy Erdélyben a könyvnek és az írott szónak becsülete van. Tamás Sándor, a Kovászna Megyei Tanács elnöke a díjkiosztón bejelentette: mivel a fagyaltnak minden gyermek örül, Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármesterrel az egyi és budapesti utazás mellé kiegészítőként fagyipénzt adnak a díjazott tanulóknak. ◀

Mátyás király gyerekkori naplója – pályázat iskolásoknak

Mátyás király gyerekkori naplója címmel pályázatot hirdet iskolásoknak az EMNT Kolozs megyei szervezete, a Donát Alapítvánnyal, valamint a Magyar Ifjúsági Tanáccsal (MIT) együttműködve, Mátyás király 569. születési évfordulójára emlékezve. „Képzelnék el, hogy megtalálták legendás királyunk, az igazságos Mátyás gyerekkori naplójának egyik lapját, aminek képzeltbeli tartalmát a pályaműben kell feldolgozni. Olyan eredeti, jól megszerkesztett, ötletes

kisprózai műveket (novella, tárca, elbeszélés, karcolat, humoreszk stb. műfajban) várunk, amelyekben a megtalált naplóbejegyzés látványosan jelenül meg.” – áll a felhívásban. Két kategóriában (I. kategória: V-VI. osztályosok, II. kategória: IX-XII. osztályosok), 3 fős csoportok pályamunkáit várják, a történeteket illusztrációkkal lehet gazdagítani. A dolgozatok elvart terjedelme 2-5 oldal. A pályázatok beküldésének határideje: 2012. május 12., 16 óra. A legjobb-

nak minősített első három alkotás díjban részesül, amelyeket a 2012. június 1-jén szervezendő gyermeknap ünnepség keretében adnak át a nyerteseknek. A díjak nyári táborozásokból és értékes könyvcsomagokból állnak. A pályaműveket elektronikus formában a *kolozs@emnt.org* címre lehet elküldeni, a papír alapú (nyomtatott) alkotásokat az EMNT Kolozs megyei szervezetének irodájába (Jókai/Napoca utca 2-4. szám, I. em. 67. lakrész) kell eljuttatni.

Bábszínház kamaszoknak

Kovács Zsolt

► Kizárólag tíz éven felülieknek készít bábeladást a sepsiszentgyörgyi Cimborák Bábszínház. Nagy-Kopeczky Kálmán társulat vezető arról tájékoztatta lapunkat, hogy új előadásukban egy olyan korosztályt próbálnak megszólítani, amelynek a sepsiszentgyörgyi bábszínház még nem játszott, és természetesen azokat a felnőtteket is, akik még nem felejtették el, vagy fel szeretnék idézni, hogy milyen is volt kamaszknak lenni. Nagy-Kopeczky Kálmán szerint új előadásuk hiánypótló lesz, hiszen a térségben a mesejátékokból kint, de a felnőtt színházi előadásokba még „bele nem nőtt” tizenéves gyerekeknek nem készült még előadás. A Cimborák Bábszínház vasárnap 17 órától a bástudióban mutatja be Janikovszky Éva *Kire ütött ez a gyerek?* című előadását. Janikovszky Éva művei nélkül a felnőttek talán már ré-

gen elfelejtették volna, milyen érzés gyerekek lenni, vélik az író hívei. Semmi esetre sem könnyű, mert a felnőttekkel nehéz szót érteni. Mindent agyonbonyolítanak és a gyerekek idegeire mennek rengeteg fölösleges kérdésükkel – hangzik az empatikus megállapítás. „Amíg kicsi voltam és okos és kedves és szép, mindig tudták, hogy kire hasonlítok (...) Amióta nagy vagyok és ütődött és nyegle és idétlen, csak ülnek és sóhajtoznak, hogy kire ütött ez a gyerek” – írja Janikovszky. „Az előadásban a kamasz maga is megelégedi a környezeté ostoba elvárásait, és a jelent sokkal jobban el tudná képzelni, mint a jövőt – ha békén hagynák” – mondja Nagy-Kopeczky Kálmán, aki az előadás rendezője is egyben. A kamaszoknak szóló bábeladásban Péntek Zsuzsa, Derzsi Tímea, Lukács Emőke, Nagy-Lázár József és Nagy-Kopeczky Kálmán játszanak, dramaturg Nagy-Lázár Kincső. ◀

HIRDETÉS

SZERVEZŐ: **FÉLSZIGET PENINSULA** SZERVEZŐCSAPATA

ELŐADÓK SZERZŐDTETÉSE: **MCS**

SZTÁROK ERDÉLYBEN

Marosvásárhely 2012. február 28., 19.00 óra, Sportcsarnok
Csíksereda 2012. március 1., 19.00 óra, Sportcsarnok
Sepsiszentgyörgy 2012. március 2., 19.00 óra, Szabó Kati Sportcsarnok
Gyergyószentmiklós 2012. március 3., 19.00 óra, Sportcsarnok
Székelyudvarhely 2012. március 4., 19.00 óra, Városi Sportcsarnok

Jegyárak: elővételben 25 RON, helyszínen 30 RON

FŐTÁMOGATÓ: **Tusnad**

MÉDIAPARTNER: **új magyar szó**

KERESS MINKET A FACEBOOKON IS: **xfaktorszatarokerdelyben**

Nagy az adófizetési kedv

ÚMSZ-összeállítás

▶ Az önkormányzatok által nyújtott határidős kedvezmények serkentik az erdélyi városok lakóinak adófizetési kedvét. Sepsiszentgyörgyön például ezen a héten kivételesen szombaton is nyitva tart az önkormányzat adóhivatala, valamint a jövő héten hosszabbított programmal dolgoznak majd, hogy azok is élhessenek a február végéig érvényes 10 százalékos kedvezménnyel, akik munkahelyi kötelezettségeik miatt nem tudják hétköznapokon a 8 és 14 óra közötti nyitva tartási időben befizetni éves ingatlan-, illetve járműadójukat – jelentette be Bálint József, a város adóügyekért felelős alpolgármestere.

Naponta átlagosan 600-an keresik fel az önkormányzat adóhivatalát a kedvezmény okán – ismertette lapunkkal a statisztikákat Bálint. Az alpolgármester tájékoztatása szerint az elmúlt évek tapasztalata alapján, márciusig a lakosság több mint 60 százaléka teljesíti egész éves kötelezettségét – a 10 százalékos enedmény főként az idősebb városiak számára jelent komoly vonzerőt – a cégek viszont nem igyekeznek ennyire az adófizetéssel. A sepsiszentgyörgyi önkormányzat határozata szerint a január-februári időszakban kapható, igencsak kecseskedő enedmény után a hivatal még márciusban is 5 százalékos kedvezménnyel igyekszik serkenteni a befizetési kedvet. A szentgyörgyiek tavaly is jó adófizetőknek bizonyultak, közel 90 százalékuk év végéig befizette a helyi adókat és illetékeket, ez az arány az országos átlagnál magasabb.

Adófizetés, interneten is

Adófizetés, interneten is

Marosvásárhelyen tavaly ősz óta elektronikusan is lehet adót fizetni, ezt a lehetőséget sokan ki is használják – mondta lapunknak Ercei Ferenc, az önkormányzat adóhivatalának igazgatója. A 10 százalékos kedvezmény március 15-éig érvényes – tudtuk meg a hivatalban, ahol délelőtti és délutáni órákban fogadják az ügyfeleket a torlódás elkerülése végett. Az egész napos nyitva tartás, valamint az internetes fizetési lehetőség eredménye, hogy nincs sor, egy-két személy áll csupán a pénztárak előtt. Ehhez az is hozzájárul, hogy a polgármesteri hivatalon kívül a Tudor lakótelepen és a volt November 7. ne-

Kolozsváriak a városháza adóosztályán. Március végéig élhetnek a kedvezménnyel

Fotó: Sipos. M. Zoltán

gyedben fellelhető önkormányzati irodákban is fizethetnek a város polgárai, nem kötelező mindenkinek a központba mennie.

A kedvezménnyel Vásárhelyen is leginkább a nyugdíjasok élnek, akik így próbálnak némi megtakarításhoz jutni. „Részben mert kedvezményt kapok, részben mert egy évig nincs gondom – azért fizetem ki előre az egész évi adót. No meg arra is gondolok, hogy ezzel én is hozzájárulok a város működéséhez” – mondta lapunknak Kovács

Magdolna nyugdíjas. Ezzel ellentétben akad, aki úgy vélekedik, hogy inkább maga használja azt a pénzt, amit a polgármesteri hivatalnak fizetne, és csak a legutolsó pillanatban törleszt.

Kolozsváron nem sietnek

László Attila kolozsvári alpolgármester szerint jól áll a kincses város önkormányzata az ingatlan- és járműadó befizetése terén: tegnap a lakosok mintegy 26

százaléka fizette be kötelezettségeit. Nincs nagy sietség február utolsó napjaiban, mivel a 10 százalékos kedvezmény március 31-éig érvényben van, ezért inkább jövő hónapban számítanak komolyabb befizetési hullámra. Az alpolgármester lapunknak elmondta, eddig összesen ezer kolozsvári választotta a banki úton történő befizetési lehetőséget, és további hatszázán gondolták úgy, hogy a hivatali sorban állás helyett inkább az online fizetést választják. ◀

Röviden

Megoldódik a morfiúhiány

A kormány 750 ezer lejt kölönített el a tartalékalapból, hogy a rákos betegek morfiúellátásának folyamatosságát biztosítsa. Ez az összeg nagyjából egyhavi ellátmány vásárlására elég – nyilatkozta az ügyel kapcsolatban Basil Cepoi egészségügyi államtitkár. „Reméljük, hogy 2-3 napon belül lesz elég fájdalomcsillapító az országban. Senki sem számított ekkora kínálatcsökkenésre” – tette hozzá. A hiányt az ellátásban Románia legnagyobb morfiú-importőre, a Mundipharma okozta, amely nem tudta kielégíteni a keresletet.

Bűnvádi eljárás robbanásügyben

Bűnvádi eljárást kezdeményeztek a máramarosszigeti gázvezetékkel lefektető Berg Sistem Gaz Kft. vezetői ellen gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés miatt – jelentette be Laura Codruța Kövesi legfőbb ügyész. Mint ahogy lapunk is beszámolt róla, 17 ember sérült meg súlyosan a Máramarossziget központjában található lokálban bekövetkező robbanásban. A balesetet feltehetően a hibásan installált csőhálózat okozta.

Törvénytelen rektorválasztás

Folytatás az 1. oldalról

A minisztérium azonban már az első forduló előtt egy nappal hivatalosan is a választások elhalasztását kérte, mivel azt az egyetem – általuk el nem fogadott – chartája alapján rendezték meg, mely a tavaly érvénybe lépett új romániai oktatási törvénynek ellentmondva, nem ismeri el a magyar tagozat önálló létét. A tárca kérését azonban az egyetem – szintén az illegitimnek tartott charta szerint megválasztott – szenátusa elutasította, és perbe hívta a szaktárcát az alkotmánylevél elfogadását követve. A megválasztott rektorok a fent leírt bonyodalmak mellett plágiumvádval is szembe kell néznie, ugyanígy egy olyan – az egyetem angol nyelvű szakfolyóiratában közölt – tudományos dolgozat társszerzője, amelynek jelentős hányadát német kutatók tanulmányából ollózták össze. A plágium ellen az eredeti publikáció szerzője is tiltakozott. Az ügy aktasomóját a vádakat megfogalmazó Bolyai Kezdeményező Bizottság tíz nappal ezelőtt postázta a bukaresti szakminisztériumba.

Dr. Ábrám Zoltán, a MOGYE tanára, szenátusi tag az ÚMSZ-nek megerősítette, hogy a magyar oktatók távolmaradása ellenére megtörtént a kari tanácsok és a szenátus tagjainak részleges megválasztása. „A magyar oktatók közössége kinyilvánította, hogy nem vesz részt a választásokon. Nem tekintjük törvényesnek, ami történt, még akkor sem, ha az egyetem honlapján olvasható jegyzőkönyv szerint megvolt a kétharmados többség. Az alapdolgot kell megvizsgálni ugyanis” – mondta Ábrám, hozzátéve, hogy „hat személy elvállalta a nevünkben

Leonard Azamfiri, az új rektor

a megmérettetést az orvosi karon, némileg felidézve a Ceausescu-időkből használatba került magyarul beszélő román dolgozók fogalmát. A diákok dicséretére legyen mondva, egyetlen önjelölt sem akadt”. Ábrám szerint az utolsó szenátusi ülés is a várt módon zajlott. „Újból megtudtuk, hogy a magyarok a hibásak, a választások bojkottálása mellett a plágiumügyért is” – fogalmazott a MOGYE tanára. ◀

Kelemen a MOGYE-ügyről: pénzről is szól

A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) magyar karának létrehozása kapcsán tegnap Kelemen Hunor RMDSZ-elnök ismételtetn beszélt: prioritásnak tekintik, hogy az egyetem szenátusa betartsa az oktatási törvényt, ha ezt nem teszik meg, kormányhatározattal avatkoznak közbe. „Ez látszólag az egyetem autonómiájának csorbítása, de az emberek nem az egyetem szenátusától várják, hogy szavatolja a törvényt, hanem a parlamenttől és a kormánytól” – mondta Sepsiszentgyörgyön a politikus, aki abban bízik, hogy az egyetem által indított perben a bí-

róság a törvény betartását tartja szem előtt. „Tudni kell, hogy elsősorban pénzről van szó, hiszen az egyetemen attól tartanak, hogy ha külön válik a magyar kar nagy összegektől esik el az egyetem” – mondta Kelemen Hunor. Közölte azt is, hogy cél egyenesben van a Sapientia-egyetem akkreditálása. A kulturális és örökségvédelmi miniszter szerint a parlamenti bizottságban elfogadták az akkreditálást, egy-két héten belül plénumban is döntenek erről, remények szerint a tavaszi parlamenti ülés végéig az egyetem megkapja az akkreditálást.

Váratlan kiadás?

Segítünk Önnek!

**LEJ ALAPÚ
FIX KAMAT
7 éves futamidőre**

Gyors elbírálás,
48 órán belül*

Szabad felhasználású, lej alapú személyi kölcsön, amely a nemzetközi árfolyamkockázatoktól mentesen, ingatlanfedezet nélkül vehető igénybe. A rögzített törlesztőrészeknek és a fix kamatnak (15,79%, 16,98% THM) köszönhetően a visszafizetendő összeg könnyen kiszámítható**.

- 0%-os havi kezelési költség;
- 0%-os hitelbírálati díj;
- 0%-os folyószámlanyitási és -kezelési költség.

*A teljes dokumentáció benyújtását követően
**Egy 10.000 lej összegű, 7 éves futamidőre szóló személyi kölcsön havi törlesztőrészelete 15,79%-os kamattal és 16,98%-os THM esetében 197,43 lej, a teljes visszafizetendő összeg pedig 16.583,82 lej.
Az ajánlat 2012. április 30-ig érvényes.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megbízunk egymásban

lej alapú személyi kölcsön

Hajrában buktak a favoritok

Minimális különbséggel ugyan, de az Inter és a Bayern labdarúgócsapata is kikapott a Bajnokok Ligája-nyolcadöntő első mérkőzésén.

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

Borult a papírforma a labdarúgó-Bajnokok Ligája nyolcadöntőjének szerdai játéknapiján, és mindkét, győzelemre esélyes alakulat 1-0-lal elbukta idegenbeli szereplését. A Cristian Chivuval felálló Internazionale Ayew a 93. percben szerzett góljával maradt alul Marseille-ben az Olympique-vel szemben, míg a Bayern München a Basel FC otthonában került hátrányba Stocker 86. percben jegyzett találatára miatt.

A válogatott kapus, Manuel Neuer köténygólja – az az a labda a hálóőr lába között „csorgott” be a kapuba – a bajnokok trénerének sem tetszett, s rögtön a meccs után kijelentette: „Szól a vészcsengő!” Jupp Heynckes csatlósított volt, amiért játékosai nem tudták kihasználni a helyzeteiket, s emiatt most hátrányban várják a németországi visszavágót. A házigazdától ezzel szemben optimista és elégedett nyilatko-

zatok hangzottak el. „Sikereink receptje rendkívül egyszerű: játékosaimban hihetetlen erővel dolgozik a győzni akarás, és nagy a csapaton belüli megértés. Mindenki élvezettel edz nap mint nap, s ez meg is látszik rajtunk” – magyarázta a győzelem után Heiko Vogel, a bázeli edzője, aki Svájcba érkezése előtt éppen a Bayern München ificsapatánál dolgozott.

A franciaországi mérkőzés utáni nyilatkozatok érdekesekek voltak, hiszen épp a vesztes Inter edzője volt az, aki dicsérő hangnemben beszélt, míg Didier Deschamps, az OM szakvezetője óvatosan fogalmazott,

A bajnokok klasszisa, Frank Ribéry (feketében) eredménytelenül viaskodott a bázeli Benjamin Huggellel

„sovány előnynek” tekinti az egygólos sikert. A Serie A-ban is botladozó milánói-

Siróban telt ház lesz, és ez hatalmas előny a számunkra. Két gólt rúgunk, nem lehet gond. Most is jól játszottunk, remek támadásokat vezetünk, több lehetőségünk volt, mire fel ők egyetlen esélyüket kihasználták. Nem érdemeltünk vereséget.”

Az egygólos hátrány valóban ledolgozhatónak tűnik, de erre majd csak a március 13-ai visszavágón lesz lehetősége a szerdai két vesztesnek. ◀

Európa Liga: kiűtötték a Portót Manchesterben

Noha a labdarúgó-Európa Liga tizenhatodöntőjének visszavágóit többségében tegnap esti lapzártánk után rendezték, a Manchester City már szerda este továbbjutást ünnepelt. Az angol csapat már a portugáliai első mérkőzést is győzelemmel abszolválta, de most hazai pályán valószínűleg a földbe döngölte a vendég Portót. Sergio Agüero már az első percben megszerezte a vezetést a házigazdáknak,

ak a visszavágóban bíznak, ahogyan azt Claudio Ranieri mester kifejtette: „A San majd a második félidő hajrájában sorra lőtték a gólokat: előbb Dzeko (76. perc) volt eredményes, majd David Silva (83. perc) és Pizzaro (85. perc) is bevette a lizsaszaboni kaput. A 4-0-s manchesteri sikerhez persze az is hozzájárult, hogy a 77. perctől, Rolando kiállítása miatt a Porto emberhátrányban futballozott. Az angol együttes 6-1-es összesítéssel jutott a legjobb tizenhat közé.”

Radu Voina: győznünk kell!

Kézilabda

ÚMSZ

„Nincs időnk sírni, győznünk kell a Metz ellen” – jelentette ki Radu Voina, a Râmnicu Vâlcea-i Oltchim női kézilabdacsapatának vezetőedzője, vasárnap ugyanis újabb Bajnokok Ligája-mérkőzést játszanak. A román bajnok, mint ismert, a legutóbb csúfos, tízgólos vereséget szenvedett hazai pályán a Buducnost ellen, így most nyernie kell ahhoz, hogy továbbjutási esélyeiket életben tartsa. Jó hír a trénernek az,

hogy a hétvégi, franciaországi összecsapáson ismét számíthat Oana Maneára, aki egy kisebb sérülés miatt több mint egy hétig hiányzott. A papírforma amúgy az Oltchimnak kedvez, hiszen az első mérkőzésén 30-21-re legyőzte a Metzét hazai pályán, ennek ellenére Voina óvatosságra int. Szerinte még korai bármit spekulálni, egyelőre a legfontosabb, hogy bebiztosítsák helyüket az elődöntőben. A Metz elleni találkozót 18.30 órakor a DigiSport közvetíti élőben. A második közép-döntős csoport élén a Buducnost áll, a második,

még továbbjutó helyet egyelőre az Oltchim őrzi. A másik ágon a Győr a nagy favorit, különösen amióta legyőzte a címvédő Larvikot. Holnap Dániában szerepel, a Midtjylland vendégként.

A hétvégén a férfiaknál is rendeznek BL-meccseket, s a C csoportban sereghajtó Konstancai HCM Buzău-ban fogadja a szlovén Cimos Kopert szombaton 21 órától. A magyar alakulatok közül az MKB Veszprém a Madridi Atléticót látja vendégül, míg a Pick Szeged az Ademar León otthonában szerepel. ◀

Kínába megy a CFR-gólvágó

Labdarúgás

ÚMSZ-összeállítás

A Kolozsvári CFR futballcsapatának legeredményesebb csatára elhagyja Romániát, és a kínai Csangcsun Jatai alakulathoz szerződik. A brazil Weldon átigazolásáról szóló hírt a Szamos-parti klub hivatalos honlapján hozták nyilvánosságra, tegnap. Weldon tavaly nyáron, szabadon igazolható játékosként érkezett a CFR-hez, s azóta tizenkét meccsen, összesen hét gólt szerzett a kolozsváriaknak. Most kerekén egymillió euróért távozik, szer-

ződésében ugyanis szerepelt egy olyan kitétel, amely alapján ezért az összegért bármikor szabadon távozhat. Weldon Liviu Ganea pótolja majd, aki három és fél évre írt alá, de a legfrissebb hírek szerint egy dél-koreai középpályást, a 22 éves Kim Bjung-Ohot is kiszemelte magának a Kolozsvári CFR. De nem csak a CFR-nél történt változás, a Vaslui FC is hozott új játékost a keretbe: a Gsp.ro információi szerint a Sivassport kanadai válogatott kapusa, a 24 éves Milan Borjan érkezik a moldvaiakhoz.

A Liga-1-ben amúgy nem csak a futballcsapatok edze-

nek a tavaszi szezonra, a futballbírók Căciulatan készültek. A képzés mellett azonban a bérezésük csökkentése is szóba került, szerrintük ugyanis Dumitru Dragomir ligaelnöknek nem volt igaza, amikor azt mondta, hogy egy jó játékos vezető akár havi 12 ezer lejt is megkereshet a meccsen. A sípmesterek érdekvédelmi szervezete kiszámolta: a meccsenkénti 2400 lejből 1500-at útiköltségre, szállásra és étkezésre költenek, s figyelembe véve, hogy évente mintegy 14 ezer lejt szakmai felkészülésre fordítanak, átlagosan havi 150 lejjel maradnak. ◀

Röviden

Sandra Izbaşa megsérült

Edzés közben insztrakadást szenvedett Sandra Izbaşa, a román tornászválogatott alapembere. A 21 éves sportolót kórházba szállították, és a Libertatea című napilap szerint az is lehetséges, hogy nem vehet majd részt az idei londoni olimpián.

Éremesélyes atléták Londonban

Több mint húsz atlétát szeretne Londonba küldeni Sorin Matei, az országos szövetség elnöke. Sajtótájékoztatóján kifejtette: eddig már kilenc romániai sportoló kvalifikált az idei nyári olimpiára, és legalább hat olyan atléta van, aki éremesélyesként fog rajthoz állni.

Oroszországba utaznak a rögbisek

Szocsiba utazik ma Románia felnőtt férfi rögbiválogottja, ahol holnap délelőtt Oroszország legjobbjával mérkőzik meg az Európai Nemzetek Kupájában. Az együttes Bukarestben játszotta az első találkozót, ahol 33-3-ra legyőzte a „medvéket”. A szombati összecsapást a Gsp TV élőben közvetíti.

HIRDETÉS

A kiválóság egy választás

Vannak, akik minden nap arra törekednek, hogy egyre jobbak legyenek abban, amivel foglalkoznak. Nekik kell egy hely, mely teljes mértékben megfelel igényeiknek és elvárásaiknak. Ez a MOL töltőállomás.

Victor Marin
Pilóta

AZOKNAK, AKIK TÖBBET AKARNAK | www.molromania.ro

Kolozsvárért szól a harang

Beszélgetés Bálintné Kovács Júliával, Bálint Tibor író özvegyével

Interjúalanyunk igen tevékeny, mindig talál magának elfoglaltságot. Különösen idén, amikor Bálint Tibor születésének nyolcvanadik, elhunytának tizedik évfordulója van, és a Bálint Tibor Baráti Társaság elnökének, Egyed Emesének a javaslatára Bálint Tibor-évvé nyilvánították a 2012-es esztendőt. Ennek jegyében január végén a kolozsvári Györkös Mányi Albert Emlékházban gazdag műsorú találkozóra került sor, színes, hangulatos felolvasásokkal Bálint Tibor írásaiból, zenekísérettel. Február elején a hídelvei református templomban tartottak a jeles íróra emlékező istentiszteletet.

Zsehránszky István

► **Részleteznél egy kissé a januári műsort? Kik léptek fel, mit adtak elő?**

– A műsornak ez volt a teljes címe: *A Zokogó majom boríja, deríje. Szellemi lakoma. Házigazdaként Kötő József színháztörténész, a Bálint Tibor Baráti Társaság ügyvezető elnöke nyitotta meg a rendezvényt, majd a Kolozsvári Rádió Aranyzalagtárából Bálint Tibor köszöntötte a közönséget és hívta meg a lakomára... Az idén kilenc éves Agnus közösségi rádió munkatársai, mint mindig, most is segítettek, nemcsak azzal, hogy felvették az előadás teljes hanganyagát, hanem Ferencz Amália két írást olvasott fel: *A húslevesről* és *A lefőzés művészete* címűeket. A nagy meglepetés Bogdán Farkas volt, Bogdán Zsolt színművész fia, aki az *En vagyok a császár-t* adta elő óriási sikerrel, mert nem olvasta, hanem majdnem végig szabadon mondta... Elhangzott még az *Óda Allium Cepához* és a *Hajtási Péter, Hajtási Pál*, ezeket Laczkó Vass Róbert színművész remek előadásában hallhattunk, a *Mózes álma* Moritz Kinga amatőr színész hangján, de a legtöbbet örök segítők, Sebesi Karen Attila színművész, rádiós, tévés, sok minden egyéb, de főleg jóbarát nyújtotta, a *Kíváncsi lettem magamra*, a *Majom a közzörűkövön* és a *Nyársforgató Jakab* életrekeltségével.*

► **Ő adta elő a legjobb anekdotákat.**

– El ne felejtsék a fiatal „nevemégnincs” trió játékát – akárcsak minden közreműködő munkáját – megköszönni. Az említett trió tagjai Adorjáni Réka (cselló), Kertész Adél (hegedű), Nagy Gergő (zongora). Franz Schubert *B-dúr triósonátóját* játszták nagy sikerrel. Tibor halálának évfordulójá-

ra február 5-én a Kolozsvár-hídelvei református templomban tartott istentiszteleten sokan emlékeztünk, a helyi pap, Nt. Szöllősi János mellett Nt. Demeter József szászrégeni lelképásztor, Tibor jóbarátja is szolgált. Rövid műsorral egészült ki az istentisztelet, Széman Emese Rózsa olvasott fel Tibor írásaiból, és a templom fiatal kórusa énekari szolgálatát hallgattuk meg, Felházi Lenke Zsuzsanna irányításával. Erre az alkalomra a *Sánta angyalok utcájából* a következő idézetet választottam: „Mert az is a mi dolgunk ezen a földön, hogy tisztességgel szolgáljuk a holtak emlékét”. Visszatérve a Bálint Tibor-évre: érdemes lenne kötetbe összeszedni Tibor vidám hangvételű írásait. Akár a reménybeli életműkiadás részeként, de külön is. Nemcsak anekdoták, hanem egyebek is helyet kaphatnának benne. Mondjuk, három csoportba lehetne tagolni: *Anekdóták*, *Irodalmi ínyesmester* – mert volt neki egy ilyen sorozata is – és *Izék, illatok*, ahol egyéb, ide illő írásait lehetne sorjázni. Ezek mind olyan vidám, szellemes írások, amire a ma emberének nagy szüksége lehet.

► **Valóban. De én úgy halottam, hogy Egyed Emese szerkeszt egy Bálint Tibor-kötetet, abban benne lesznek ezek?**

– Nem ezek lesznek benne. A kötet ideiglenes címe: *Másik térben*. Novemberben lesz a könyvbemutató. Erre az alkalomra, Kántor Lajos javaslatára, felkértük a képzőművészeket, hogy *Bálint Tibor képi világa képzőművész szemmel* címmel rendezzenek kiállítást. És a beérkező munkákat, valamint a már meglévőket, mert vannak ilyenek, a Minerva Művelődési Egyesület termében állí-

tanók ki, és ott mutatnók be a könyvet... El ne felejtsék! A budapesti Petőfi Irodalmi Múzeumban is lesz megemlékezés, június 12-én. Szerencse, hogy a főkonzul úr is felismerte és tudatában van Bálint Tibor jelentőségének, itt volt a harangavatáskor, és most is sokat segít... Szeretnők, ha a Kolozsvári Magyar Napok mindig itt kezdődnének nálunk, és pedig ezzel a címmel: *Kolozsvárért szól a harang*.

► **Igen, az első így kezdődött. És nagyon jó indítás volt.**

– Nagyon jó. Még a magyarországi sajtó is, meg a *Duna Televízió* is így vezette be a tudósítást: „Harangzúgással kezdődtek a Kolozsvári Magyar Napok”.

► **Valahogy illik is a város-hoz ez, mert olyan szép templomai és olyan harangjai vannak... És olyan írói is, nemde?**

– Most a legnagyobb gond az, hogy Bálint Tibor Díjat szeretnénk alapítani. Ahhoz kellene pénzt szerezni, pályázni...

► **És kinek adnák azt a díjat?**

– Hát ezt a kérdést Csávossy György is feltette, már a Baráti Társaság alapításakor, és nem csak ő. A gyermekirodalomra gondoltunk vagy a drámairodalomra, mert egyébként van gazdája. De Orbán János Dénes például azt mondta, hogy a meseirodalom maradt díjazó nélkül. Csávossy György a drámairodalomra gondolt, többek között...

► **Bocsánat hogy közbeszóllok, de az új drámák számára több díj is van, ennek ellenére nem kerülnek színpadra, csak elvéve éri őket ilyen szerencse. Szerintem a díj az arra érdemes műös-**

Fotó: Vas Géza – balinttibor.com

bemutatójának a finanszírozása kellene hogy legyen. Hogy színpadra kerüljön az új dráma.

– Ha már itt tartunk, hozzáteszem, az újrakiadásokhoz kapcsolódva valamiképpen: elő kellene adni újra a *Sánta angyalok utcáját*. Annyira nem futotta ki magát, és ma is nagy siker lenne.

► **Beszélgünk az ön munkásságáról is. Kutatóként is, szerzőként is nagyon sokat foglalkozik az erdélyi örményekkel.**

– Ma lapzártá van az örmény lapnál, a számítógép mellől jöttem beszélgetni. Misszionának tekintem ezt is, mint ahogy a Bálint Tibor életművével való foglalkozást is. Az örmények jelenléte az erdélyi magyar történelemnek egy része; annyira beépültek az örmények az erdélyi magyar kultúrába. A Kolozsvári Magyar Napok alkalmával a Szabók Bátyájában volt egy ilyen című előadás, hogy *Örmény-magyarok kincses Kolozsvárért, kincses Kolozsváron régen és ma*. Az *Erdélyi magyar ki kicsodában* felfedeztem, hogy Bulbuk Márton restaurálta a Szabók bátyáját, a Bocskai-

házat is ő restaurálta; Csík-szeredából jött Kolozsvárra. Ráadásul hobbiból gitározik. Rendkívül tartalmas előadás és kiállítás volt a Szabók bástyájában; két szintet kaptunk meg erre, és nagyon gazdag anyag gyűlt össze. Az utóbbi két lapszámban például Kötő József szövegét hoztuk le, amelyben a színház terén nagyot alkotó és maradandó értéket képviselő örmény művészekről beszél.

► **Gondolom, Senkálzky Endréről például.**

– Hát őt csak megemlítette, mert róla már többször írt, más alkalommal, de részletesen foglalkozott Korbuj Bogdánal, akinek köszönhető, hogy ma hajléka van a magyar színháznak. Mert annak idején Korbuj Bogdán építette fel a Nyári Színkört, és oda tudott menekülni 1919 után az erdélyi magyar színjátszás legrégebbi társulata.

► **És 1945-ben is.**

– Akkor is. És február 22-én ugyancsak az EMKE Györkös Mányi Albert Emlékházában ismét *Örmény-magyarok kincses Kolozsvárért, kincses Kolozsváron régen és ma* talál-

kozó volt. Orbán István beszélt az egykori kolozsvári Piarista Gimnázium örmény származású tanáraitól, és megemlégett néhány híres diákokról is – olyan sokan voltak, hogy órákon át lehetne beszélni róluk! Sas Péter pedig az örmények templomáról, a Minorita Templomról tartott előadást.

► **Az jelenleg görög katolikus székesegyház, sikerült visszakapniuk az ortodoxoktól.**

– Tutsek Anna könyvében meg a Nagy Péter munkájában, az *Ó, kedves Kolozsvárban* olvastam, hogy azt Szépek Templomának nevezték. Az örmények oda jártak, és mindenki tudja, hogy az örmény lányok nagyon szépek... És 1919 után sokan elmentek. Valószínű, hogy megcsappant a templom hűségese örmény látogatóinak a száma, és gondolom, ez is közrejátszott abban, hogy 1927-ben a Konkordátum révén a görög katolikusoknak adták át a templomot. A kriptában viszont nagyon sok nemesi származású örmény magyar sírja van. Sas Péternek még fényképei is vannak abból az időből, amikor ez a temetkezőhely nem volt feldúlva. Tehát ő beszélt az örmények templomáról, én pedig doktor Fogolyán Katalinról, a legendás hírű szemorvosról. Az *Aranyzalagtárból* pedig bejártunk Sebesi Imrénének az interjút Bálint Tiborral, aki elég sokat mesélt Fugulyán Katusról. Úgyhogy a munka, amit végzek, nemcsak nemesít, hanem életben tart: ennek köszönhetem azt, hogy az öregséget, betegséget feledni tudom.

► **Hangjából ítélve ugyanolyan fiatal, mint amikor a tanárnőm volt.**

– Igen? És a humorérzékem is megmaradt?

► **Annak drukkolok, hogy az anekdoták, a humoros írások, azok a csodálatosan szellemes alkotások kötet formájában megjelenjenek végre. Hogy Bálint Tibor erősítse a humorérzékét mindannyiunkban. Mert ha csak önben erősíti...**

– A könyv címét is elhatároztam: *Szellemi lakoma*. Mert abba minden belefér, az esszészerű írások is, illetve az anekdoták és az *Izék, illatok* is.

Közép-Európa Szentgyörgyön

Márciusban két hétre Székelyföldre költözik Közép-Európa legfrissebb színháza, amely a legkülönbözőbb arcait mutatja meg a közönségnek március 16–29. között Sepsiszentgyörgyön. A második alkalommal megszervezett REFLEX Nemzetközi Színházi Biennálén látható sokarcú színházi Közép-Európát villantjuk fel az alábbiakban, mintegy kedvcsináló mozaikként, amelynek színes darabjait műezzinek, tükörképek, színházi animáció-hősök, megelevenedő filmikon és nem éppen rózsaszín szemüvegek alkotják. Lássuk tehát a REFLEX 2 nemzetközi előadás-kínálatát.

Stefan Kaegi:
Radio Muezzin – Rimini
Protokoll, Egyiptom/
Németország

Kairót, Egyiptom fővárosát az „ezer mecset városának” is nevezik, ám a valóságban a város közel 30 ezer ilyen muszlim szent helyet számlál. Ima idején a sok ezer műezsin hangja egyetlen, önmagát felerősítő hangburokként fedi be a várost. Ez a burok semmisülhet meg azáltal, hogy az ország vallásügyi minisztériuma lassanként bevezeti a központi műezsint: egyetlen rádióadóból hangzik majd fel egyetlen műezsin hangja egyszerre valamennyi kairói mecsetben. Mi lesz a több ezer elnémult műezsinnel? Ezt a témát dolgozza fel Stefan Kaegi *Radio Muezzin* című előadása, amelyet három hónapnyi kairói kísérlet, próba és előbemutató után 2009 márciusában mutattak be Berlinben, ahol nem engedélyezett a műezsinek általi hangos imára szólítás.

Az előadás főszereplője négy valódi egyiptomi műezsin: egy világtalan *Korán*-tanító, akinek napi két órát kell buszoznia a mecsetig, egy földműves fia, aki korábban harckocsivezető volt, a jelenben pedig a mecset szönyeget porszívózza naponta, egy villanszerelő, akit szaúd-arábiai vendégmunkásként komoly baleset ért, ennek hatására pedig megváltozott a valláshoz való viszonya, végül egy testépítő, akinek *Korán*-olvasó tehetséget a kairói taxisok is ismerik

Fotó: D. Matvejev (Litvánia)

Merész kísérlet klasszikus alapon: a litván Oskaras Korsunovas Hamlet című produkciója

hangfelvételtől.

A *Rimini Protokoll* mindhárom alkotója – Stefan Kaegi, Helgard Haug és Daniel Wetzel – a németországi Giessenben tanult színházművészetet, azóta pedig számos projekten dolgozott együtt. Produkcióik ismérve az, hogy mindegyik egy-egy konkrét helyszínhez kapcsolódó valóságos léthelyzetet alapul, az előadás pedig ezt bontja ki egy intenzív elemző folyamatban.

A lét visszatükröződő színházaszerősége – Oskaras Korsunovas Színház (Litvánia)

„Litvánia függetlenségének helyreállításakor úgy tűnt, új nemzedék született. Ma már ezt nem állítanám. Bár az áttörés akkor valóban

megtörtént, a közös elvek és érdekek megjelenése elmaradt. Így a legjobb esetben is azt mondhatjuk: önálló közösségek létrejöttét eredményezte az a pillanat. Ezek közé tartozik az Oskaras Korsunovas Színház is” – mondta annak a vilniusi társulatnak a névadója, akinek két klasszikus drámán alapuló merész rendezését láthatja Sepsiszentgyörgyön a közönség.

A *Hamlet* egy tükörvilágban világít rá az emberi tapasztalatok milyenségére és a színház természetére. A színpadon látható sminkasztalok tükröi a legmeglepőbb szövegekből mutatják meg azt az emberi és színházi valóságot, amelyen Korsunovas rendezői olvasata alapul. „Hamlet kérdése kezdetben abszurdnak tetszhet, hiszen létünk kényelmes, jövőnk biztosnak tűnik. Am a jövő valójában bennünk rejlik, nem pedig a politikai szlogenekben vagy a kereskedelmi szövegekben” – véli a produkciójáról a litván rendező. A *Hamlet* 2008-as színrevitele óta 15 országban turnézott, bemutatója a norvégiai Stavangerben, az akkori Európai Kulturális Fővárosban volt.

Maguk a szereplők a kísérleti alanyai a második Korsunovas-rendezésnek, az *Éjjeli menedékhelynek*, amelynek alkotási folyamata a *Hamlet*-próbák idején kezdődött. Megejtő őszinteséggel meséli erről a rendező: a produkció létrehozását tulajdonképpen a Gorkij-dráma egy korábbi oslói színrevitelének „részleges kudarc” ihlette és ösztönözte. „Ott a tágas színpad, a kor bizonyos mérvű megidézése és az elvárások megakadályoz-

gek történetét tárja a néző elé (az első Andy Warhol pop art-művészről szólt), és a sztori emberi vonatkozásai mellett a korbéli jelentőségekre is választokat keres. A *Marilyn*-produkcióban Lupa a sztárság mítoszát bontja le, megállítja az időt, és így lehetőséget ad a szereplő önön lelki mélységeinek felfedezésére. A rendező szerint a valamikori Norma Jean Baker, a későbbi Marilyn Monroe, bár valamennyi megnyilatkozásában a karnális megtestesülése, inkább női bálvány volt, mint hús-vér nő, ugyanakkor érezhetően képtelen volt ellenőrzés alatt tartani azokat az erőket, amelyek őt létrehozták, „piacossá” tették, párkapcsolatait alakították és végül eltemették.

2009-ben Krystian Lupa Európai Színházi Díjat vett át a színészekkel való intenzív rendezői munkájáért és a szerepek alapos felépítéséért, kidolgozottságáért – és mindez a *Persona. Marilyn*-re is jellemző, amelyben enyhén hipnotikus megközelítésben mutatja be az imázsépítést és a „sztárcsinálás” folyamatát.

ket készített, 2000-től a hamlet_X multimédiás művészeti projektjén dolgozik színészként, film- és színházi rendezőként, szerzőként, performerként, fotósként és grafikus művészként.

Három etűd a társadalom pereméről – Compagnia Sud Costa Occidentale (Olaszország)

Valamennyi szereplő szemüvegen át szemléli a világot abban a három előadásból összeálló produkcióban, amelyet a palermói Emma Dante rendezett *Trilogia degli occhiali (A szemüveg trilógiája)* címmel. A három etűd a társadalmi peremlét három különböző vonatkozására épül: a szegénységre, az öregségre és a betegségre. Ezek látásának vagy figyelmen kívül hagyásának metaforája a mindennél jelenlévő pápaszem. „Csupán arról akartunk szólni, ami minket alkot, ami bennünk van, ami tönkretesz és amitől ellentmondásokkal telítődünk. Ezeket az ellentmondásokat állandóan magunkkal hordozzuk: a józanságot és öntudatlanságot, az erőt és erőt-

Fotó: Claudia Wiens (Egyiptom/Németország)

Egyén és közösség viszonya a mecsetből szemlélve: a Rimini Protokoll Radio Muezzin című előadása / Fotó: Claudia Wiens (Egyiptom / Németország)

tak bennünket abban, hogy megfelelően kibonthassuk azokat az emberi mélységeket, amelyekre Gorkij rámutat ebben a drámában” – vezet be Korsunovas a vilniusi *Éjjeli menedékhely* teremtéstörténetébe.

A díva posztumusz ragyogása – Teatr Dramatyczny (Lengyelország)

„Őszintén megvallva, a Marilyn Monroe-ról szóló előadás abból a készletéből született, hogy megtörjem az iránta táplált, némiképp titkolt rajongásom erejét” – leplezte le Krystian Lupa lengyel rendező a szőke díva sorsát elemző produkció mögött húzódó alkotói indokokat a *Színház* folyóiratban közölt interjúban 2010-ben. A *Teatr Dramatyczny Persona. Marilyn* című előadása a szerző-rendező második olyan produkciója, amely 20. századi fétis-személyisé-

Játék Hauptmannal – Mecklenburgisches Staatstheater (Németország)

„Gerhart Hauptmann maga is bizonyára meglepődne azon, hogy egy egész társulat azzal kezd drámájának előadását, hogy elkiáltja magát: Jawoll, Herr Hauptmann! Ugyanakkor a szereplők bájosan szónokolják a drámaíró színpadi utasításait is” – olvasható a Mecklenburgisches Staatstheater Sepsiszentgyörgyön is látható, *A bunda* című előadásáról írt egyik kritikában, amelynek szerzője az élénk színpadi játékról, a buján színes jellemzetről és sminkről is szól.

Az előadás rendezője, Herbert Fritsch színésznek tanult, több németországi és külföldi színpadon játszott. Színészi pályája mellett különböző fényképészeti és digitális animációs technikákkal kísérletezett, a '80-as évektől pedig művészfilme-

lenséget” – mondta alkotásáról Európa kortárs színházának egyik legbefolyásosabb alkotója, Emma Dante, akit szűkebb szülőhazájában, Palermóban alig ismernek. Dante a színházat a léthelyzetek kiváltotta érzelmek tettekre váltásaként határozza meg. „Valójában ezt teszi maga az élet is. Azonban a színház mindig a meghatározások és jelentések előtt helyezkedik el” – teszi hozzá a színészből lett rendező, aki egyfelől ostorozza Palermót és aggodalommal fordul feléje, másfelől mélyen kötődik hozzá. Emma Dante 1999-ben szülővárosában alapította meg társulatát, a Compagnia Sud Costa Occidentale-t, amelynek produkcióit szerte a világon egyforma lelkesedéssel fogadta a közönség és a szakma.

A REFLEX 2 Nemzetközi Színházi Biennálé sajtóirodája

REFLEX 2 Nemzetközi Színházi Biennálé
Biennale Internazionale de Teatru
International Theatre Biennale

Sepsiszentgyörgy / Sf. Gheorghe 16-29. 03. 2012.
Tamási Áron Színház / Teatrul Tamási Áron / Tamási Áron Theatre
www.reflexfest.ro

Compagnia Sud Costa Occidentale
PALERMO 2484 KM

Órkényi István Színház + HOPP!T
BUDAPEST 718 KM

Caolional Színház
DEBRECEN 536 KM

Rimini Protokoll
AL-QAHIRA 3247 + BERLIN 1586 KM
Mecklenburgisches Staatstheater
SCHWERIN 1788 KM

Teatrul Bulandra
BUCUREȘTI 198 KM

Kolozsvári Állami Magyar Színház
KÖLÖZSVÁR + CLUJ 284 KM

Órly Gergely Állami Magyar Színház
TÉHESVÁR + TIMIȘOARA 449 KM

Teatr Dramatyczny
WARSAWA 1113 KM

Oskaras Korsunovas Teatras
VILNIUS 1418 KM

Fő támogató
Sponsor principal
Main sponsor

Támogatók / Cu sprijinul / Supported by:

Ministerul Culturii și Patrimoniului Național
Ministry of Culture and National Heritage

Sponsorul Local al Municipality Sf. Gheorghe
Sf. Gheorghe City Council

Sponsorul Local al Municipality Cluj
Cluj-Napoca City Council

Sponsorul Local al Municipality Timișoara
Timișoara City Council

Súlyos aggodalom

Február 16-ikán, csütörtökön az Európai Parlament (EP) plenáris ülése Strasbourgban nagy többséggel megszavazta a szocialisták és demokraták, a liberálisok, a zöldek, valamint az egységes baloldal előterjesztését „a közelmúltbeli magyarországi politikai fejleményekről”.

Az Európai Parlament állásfoglalása

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2., 3., 4., 6. és 7. cikkére, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 49., 56., 114., 167. és 258. cikkére, az Európai Unió Alapjogi Chartájára és az Emberi Jogok Európai Egyezményére (EJEE), melyek az alapjogok tiszteletben tartására, előmozdítására és védelmére vonatkoznak,

– tekintettel Magyarország új Alaptörvényére, amelyet a Magyar Köztársaság Országgyűlése 2011. április 18-án fogadott el, és amely 2012. január 1-jén lépett hatályba (a továbbiakban: az új alkotmány), és tekintettel az Alaptörvény átmeneti rendelkezéseire, melyet az Országgyűlés 2011. december 30-án fogadott el (a továbbiakban: az átmeneti rendelkezések),

– tekintettel az Európa Tanács Joggal a Demokráciáért Bizottsága (Velencei Bizottság) által közzétett CDL (2011)016. és CDL(2011)001. számú, az új magyar alkotmányról és az új magyar alkotmány kidolgozásának folyamatával kapcsolatban felmerült három jogi kérdésről szóló véleményekre,

– tekintettel az Európai Parlament magyarországi médiatörvényéről szóló 2011. március 10-i állásfoglalására, és az Európai Parlament felülvizsgált magyar alkotmányról szóló 2011. július 5-i állásfoglalására,

– tekintettel a Bizottságnak az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkéről: az Unió alapértékeinek tiszteletben tartásáról és előmozdításáról szóló közleményére (COM(2003)606 végleges);

– tekintettel arra, hogy az Európai Bizottság alelnöke, Neelie Kroes a médiaszabadsággal és -pluralizmussal foglalkozó magas szintű munkacsoportot hozott létre,

– tekintettel a Tanácsnak és a Bizottságnak az Európai Parlament 2012. január 18-i plenáris ülésén a közelmúltbeli magyarországi politikai fejleményekről tett nyilatkozataira, valamint az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság által szervezett 2012. február 9-i meghallgatásra,

– tekintettel az Európai Bizottság 2012. január 17-i

kalatos törvényekkel kapcsolatban, amelyek a jelenlegi többségnek kizárólagos jogot biztosítanak arra, hogy szokatlanul hosszú időre nevezzen ki tisztviselőket, ami korlátozza a jövőbeli kormányok kormányzási képességét;

E. mivel az Országos Bírósági Hivatal elnökének és a legfőbb ügyésznek jogában áll majd az ügyek bíróságok elé utalása, ami sérti az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés jogát és a tisztességes eljáráshoz való jogot, valamint a bírói függetlenséget;

F. mivel az új alkotmányok és átmeneti rendelkezéseinek megfelelően a Legfel-

A strasbourgi plenüm – nagy többséggel

sőbb Bíróságot Kúriává nevezték át, és a Legfelsőbb Bíróság korábbi elnökének hat évre szóló megbízását 2 év után, idő előtt megszakították;

G. mivel az új alkotmány előírja a bírák és ügyészek kötelező nyugdíjkorhatárának 70 évről 62 évre való csökkentését, kivéve a Kúria elnöke és a legfőbb ügyész esetében, ami diszkriminatív lehet, és mintegy 300 bíró nyugdíjazását eredményezi, ami az igazságszolgáltatás működésébe való súlyos beavatkozásnak minősül;

H. mivel az új alkotmány rendelkezéseinek értelmében a négy parlamenti biztostól álló rendszert egyetlen biztosra szűkítették, idő előtt megszüntetve ezáltal az adatvédelemért és a közérdekeket és aggályokat, és amelyben felhívta az Európai Bizottságot, hogy alaposan tekintse át és elemezze az új alkotmányt és az abban rögzített sarkalatos törvényeket annak ellenőrzése érdekében, hogy következetes összhangban állnak-e a közösségi vívmányok betűjével és szellemével, különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájával;

D. mivel a sarkalatos törvények elfogadása számos területen aggályokat ébresztett, nevezetesen a bírói függetlenséggel, a központi bank függetlenségével, az adatvédelmi hatóság függetlenségével, a politikai verseny és hatalomváltás tisztessége feltételével, valamint a jövedelemadó rendszerét kétharmados döntéshozatal alá rendelő, úgynevezett stabilitási törvénnyel kapcsolatban, továbbá a sar-

rendelkezései jelentősen megnyirbálták a magyar Alkotmánybíróságnak a költségvetéssel kapcsolatos törvények felülvizsgálatára vonatkozó hatáskörét;

L. mivel – amint arra a Velencei Bizottság jelentése is rámutat – aggodalomra ad okot azon kérdések jelentős száma, amelyeket kétharmados többséget igénylő sarkalatos törvényekben kell részletesen szabályozni, ideérve az olyan kérdéseket is, amelyeket a rendes politikai folyamatokra kellene bízni, és amelyeket általában egyszerű többséggel szokás dönteni;

M. mivel az Európai Bi-

zés hatálybalépését követő hatékony végrehajtás című jelentésében szorgalmazta „az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkéről szóló 2003. évi közlemény nyomán követését annak érdekében, hogy meghatározzák az emberi jogok lehetséges megsértése okozta problémák kezelésének átlátható és koherens módszereit, továbbá hogy az új emberi jogi szerkezet alapján megfelelő módon alkalmazza az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkét”;

Q. mivel a magyar kormány, és konkrétan a magyar miniszterelnök a Bizottságnak szóló levelében és európai parlamenti felszólalásában jelezte, hogy kész a jogsértési eljárások háttérben álló problémák kezelésére, a kérdéses jogszabályok módosítására és az európai intézményekkel való, a jogi eljárásokon túli további együttműködésre;

R. mivel az Európai Parlament szerepet vállal az uniós vívmányokban foglalt alapvető jogok, szabadságok és elvek mind a 27 tagállamban történő tiszteletben tartásának ellenőrzésében;

1. súlyos aggodalmának ad hangot a demokrácia, a jogállamiság, az emberi és szociális jogok, a fékek és ellensúlyok rendszere, az egyenlőség és a megkülönböztetés tilalma terén fennálló magyarországi helyzet miatt;

2. a magyar állampolgárok és az Európai Unió közös érdekében felhívja a magyar kormányt, hogy tegyen eleget az Európai Bizottság, az Európa Tanács és a Velencei Bizottság fent említett kérdésekkel kapcsolatos ajánlásainak, bírálatainak és kéréseinek, és az Európai Unió alapvető értékeinek és normáinak tiszteletben tartása mellett módosítsa ennek megfelelően az érintett jogszabályokat;

3. tudomásul veszi, hogy az Európai Bizottság, az Európa Tanács és a Velencei Bizottság elkötelezett annak alapos vizsgálata mellett, hogy megfelelnek-e a magyar jogszabályok nemcsak az európai jogszabályok betűjének, hanem azok szellemének is;

4. felhívja az Európai Bizottságot mint a szerződésük örök, hogy szorosan kövesse nyomon a fent említett jogszabályok esetleges módosításait és végrehajtását, valamint az európai szerződések betűjének és szellemének való megfelelést, továbbá végezzen alapos vizsgálatot az alábbiak biztosítása érdekében:

a. a bíróságok teljes körű függetlensége, különös tekintettel annak biztosítására, hogy az Országos Bírósági Hivatal, a Legfőbb Ügyész és általában a bíróságokat politikai befolyástól mentesen irányítsák, és a

függetlenül kinevezett bírák mandátumát ne lehessen önkényesen lerövidíteni;

b. a Magyar Nemzeti Bankra vonatkozó szabályozásnak az európai jogszabályokkal való összhangja;

c. az adatvédelem intézményi függetlenségének és az információ szabadságának helyreállítása és a vonatkozó törvény betűje és végrehajtása révén történő szavatolása;

d. az Alkotmánybíróság bármely jogszabály felülvizsgálatával kapcsolatos jogának visszaállítása, ideértve a költségvetési és adóügyi törvények felülvizsgálatához való jog visszaállítását is;

e. a média szabadságának és pluralizmusának a magyar médiatörvény betűje és végrehajtása révén történő garantálása, különös tekintettel a civil társadalom és az ellenzék képviselőinek a Médiatanácsban való részvételére;

f. az új választási törvény európai demokratikus normáknak való megfelelése és a politikai hatalomváltás elvének tiszteletben tartása;

g. a politikai ellenzék demokratikus fellépéshez való jogának intézményeken belüli és azokon kívüli szavatolása;

h. annak biztosítása, hogy az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény tiszteletben tartsa a lelkiismereti szabadság alapvető elveit, és ne kösse a magyar parlament kétharmados többsége általi jóváhagyáshoz az egyházak bejegyzését;

5. felhívja az Európai Bizottságot, hogy kérje ki a Velencei Bizottság véleményét az új alkotmányból, az átmeneti rendelkezésekből és a sarkalatos törvényekből álló jogalkotási csomag egészéről, és továbbra is működjön együtt e kérdésekben az Európa Tanáccsal;

6. utasítja az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságot, hogy az Európai Bizottsággal, az Európa Tanáccsal és a Velencei Bizottsággal együttműködve kísérje figyelemmel a Bizottság és az Európai Parlament ezen állásfoglalás 4. pontjában foglalt ajánlásainak végrehajtását és a végrehajtás módját, és megállapításairól készítsen jelentést;

7. utasítja az Elnökök Értekezletét, hogy a 6. pontban említett jelentés fényében mérlegelje, hogy szükség van-e intézkedések – köztük az eljárási szabályzat 74e. cikke és az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti intézkedések – életbe léptetésére;

8. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európa Tanácsnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Alapvető Jogok Ügynökségének, az EBESZ-nek és az ENSZ-főtitkárnak.

P. mivel az Európai Parlament *Az alapvető jogok helyzete az Európai Unióban (2009) – A Lisszaboni Szerző-*

Egyesített osztályok hozhatók létre

Az Oktatásügyi miniszter 3.062/2012 sz. rendelete (megjelent a Hivatalos Közlöny február 2-i, 86. számában) szabályozza az egyesített osztályok létrehozásának lehetőségét az egyetem előtti tanmenet keretén belül (clase simultane în cadrul învățământului preuniversitar). Ennek alkalmazása nagy jelentőséggel bír a szórványban élő magyarság iskoláinak megtartása és megszervezése szempontjából. A Rendelkezés fontosabb előírásai:

Földrajzilag vagy nyelvi szempontból elszigetelt helyzetben, ahol nincs megfelelő gyermeklétszám az elemi vagy gimnáziumi oktatásban előírt osztálylétszám biztosítására és ahol nincs szállítási lehetőség a tanulók számára, létre lehet hozni egyidejű oktatási módszer alkalmazásával, egyesített osztályokat. Egyesített osztályokat az elemi és a gimnáziumi oktatás keretén belül lehet létrehozni, tilos az egyidejű oktatás a liceumok, szakiskolák és a liceum utáni oktatás keretén belül. Az egyidejű oktatás megszervezésénél a következő alapelveket kell figyelembe venni:

(1) Egyidejű oktatást legkevesebb két különböző színvonalú osztály tanmenetének összevonásával lehet létrehozni. Ezeket az elemi illetve gimnáziumi oktatás keretén belül külön-külön kell megszervezni.

(2) Az elemi oktatásban, általában, a tanulók egyesített

osztályokba való csoportosításánál az előkészítő, I. és II. osztályok, illetve a III. és IV. osztályok összevonására kerülhet sor.

(3) Gimnáziumi oktatásban, általában, az V. és VII., illetve VI. és VIII. osztályokat ajánlatos összevonni.

(4) A tanulók osztályonkénti tényleges létszámának, valamint a rendelkezésre álló személyzeti erőforrások és anyagi lehetőségek figyelembe vételével az iskolák ügyvezető tanácsai eldönthetik:

- az osztályoknak a (2) és (3) bekezdésben ajánlott összevonásától eltérő módon való megszervezését;
- a gimnáziumi oktatás valamennyi osztályának egy osztályba való összevonását.

Erre az intézkedésre csak akkor kerülhet sor, ha a gimnáziumi tanulók összlétszáma kisebb mint az Oktatási Törvényben a gimnáziumi osztályok számára előírt legkisebb létszám (12).

(5) Függetlenül a beiratkozott tanulók létszámától az elemi iskolákban tilos valamennyi osztályt egy osztályba összevonni.

(6) Amennyiben az elemi iskola keretében az előkészítő osztályt összevonták egy más színvonalú osztállyal, akkor az osztályterem kialakításánál meg kell teremteni a lehetőségét úgy az előkészítő osztályra, valamint a többi elemi osztályra jellemző különleges tevékenységek lebonyolításának.

Czedly József

Válasz egy székelykeresztúri olvasónknak

Szerkesztőségünkhöz intézett levelére a következőket tudom válaszolni:

Az Ön által említett *Törvénytárban* azt az adókedvezményből álló lehetőséget ismerttettem amire azok jogosultak akik saját erőforrásaikból valósították meg házuk (esetlegesen lakásuk) hőszigetelését. Leveléből arra következtetésre jutottam, hogy Ön is ebben a helyzetben van, így az alábbiakban részletesebben kívánom ismertetni az erre vonatkozó szabályozásokat.

A *Pénzügyi Törvénykönyv (Cod Fiscal)* 286. cikkelyének (8). bekezdése rendelkezik úgy miszerint: a Helyi Tanács engedélyezheti a házadó teljes vagy részleges elengedését, legkevesebb 7 évre, azok számára akik saját erőforrásaikból valósították meg házuk/ lakásuk hőszigetelését, olyan munkálatok elvégzésével amelyeket a szabályozás hőenergiát megőrző munkálatnak tekint.

A 2009 évi 18. számú Törvényerejű Sürgősségi Kormányrendelet (*OUG 18/2009 megjelent a Hivatalos Közlöny 155/2009 számában*) szerint az ajánlott hőszigetelő munkálatok a következők: külső falak hőszigetelése; külső ablakok és ajtók kicserélését fokozottabb energetikai teljesítménnyel rendelkező nyílászárókkal (terompan); teraszok, legfelsőbb lakószint menyezete, ha van tetőtér, hó és vízmentesítő szigetelése; az alagsor menyezetének hőszigetelése, ha a földszinten laktér van; a külső falakon vagy tetőteraszokon levő vezetékek és felszerelések lebontása, ezek hőszigetelése és újraszerelese; a külsőfalburkolat befeje-

ző munkálatai (finisare).

Valamennyi felsorolt munkálat elvégzése nem kötelező jellegű, a felsorolás csak azt jelzi mit tekintenek hőszigetelő munkálatnak.

Az adómentességet igénylő kérvényt a polgármesteri hivatalhoz kell beadni, a Helyi Tanácsnak (Consiliul Local) címezve. Mellékelni kell: a) a hőenergetikai felhasználást igazoló okmányt (certificat energetic); b) a munkálatok elvégzését igazoló jegyzőkönyvet (proces verbal de receptie).

Az a) bekezdésben feltüntetett igazolás kibocsátását a hőenergetikai számvevőtől (auditorul energetic) lehet kérni, ilyen tudomásom szerint minden megyében van. Egy ilyen igazolás Bukarestben legkevesebb 500 lejbe kerül, de tekintettel arra, hogy 7 évi adómentességről van szó, valószínűleg kifizetődő a megszerzése. Különben az érvényben levő szabályozások szerint semmilyen ingatlan eladás, ajándékozás, öröklés nem lehetséges ilyen igazolás nélkül, tehát egyszerű is meg kell csináltatni.

A b) bekezdésben szereplő jegyzőkönyvet elkészítheti bármilyen építészeti szakember, esetlegesen ajánlatos a polgármesteri hivatal szakemberéhez fordulni.

A rendelkezés vonatkozik a magánházakra is, tehát az Ön által leírt helyzetre is. Tekintettel arra, hogy minden valószínűség szerint a háza nem több mint két emeletes, a hőszigetelési munkálatok elvégzéséhez nem kellett építési engedélyt beszerezni. Ellenkező esetben ez szükséges.

Tisztelettel, Czedly József

A gyámságról (2)

Ismertettem első részét azzal zártam, hogy abban az esetben, amikor a szülő a gyámságot egyoldalú nyilatkozatban vagy megbízási szerződésben nem jelölte ki, a gyámügyi bíróság lesz az, amely kiválasztja és kinevezi őt a közeli rokonok, ismerősök köréből, de minden esetben ennek beleegyezésével. A megbízási személyhez kötött, azaz másra át nem ruházható (*E szabály alól létezik egy kivétel is, amit majd később részletezek.*) A gyámügyi bíróság döntését végleges (jogerős) végzésbe foglalja, vagyis ez ellen jogorvoslatnak helye nincs. De bár hogyan is történjék a gyám kinevezése, a Ptk. 120. szakaszának 2. bekezdésében foglalt esetekben a már kinevezett gyám visszautasíthatja megbízását, amennyiben: 60. évét betöltötte; az a nő, aki terhes, de az is, aki a 8. évét még nem betöltött gyermeket nevel; az a személy, aki két vagy ennél is több gyermeket gondoz; az a személy, aki betegsége, rok-

kantsága, sokrétű elfoglaltsága, aztán lakóhelye és a kiskorú javai közti nagy távolság miatt vagy valamint más alapos okból a gyámságból eredő feladatait ellátni nem tudja. Amennyiben bármilyen helyzet a gyámság ideje alatt következik be, a gyám a gyámügyi bíróságot keresheti meg azért, hogy helyettesítést nevezzenek ki. Azonban e döntés meghozataláig teendőit folytatni köteles. (Ptk. 121. szakasz.)

Említettem, hogy a gyámügyi bíróság a gyám személyéhez kötött, helyette tehát sem családtag, sem másvalaki nem végezheti a „munkát”. Ez alól létezik egy kivétel, éspedig akkor, amikor a családi tanács véleményének kikérése után a gyámügyi bíróság a vagyonosabb kiskorú javainak vagy ezek egy részének kezelésére, az ezzel járó ügyintézői teendők ellátására külön ügyintézőt nevez ki. A törvény szövegéből nem derül ki, hogy ilyen esetben a kinevezett gyám a fentiekhez

kapcsolódó kérdésekben eljárhat-e vagy sem, és az sem, hogy ilyenkor mire korlátozódik a szerepe. Azt azonban a 122. szakasz 2. bekezdéséből mindenképpen kiolvashatjuk, hogy ez nem jelenti tisztsége visszavonását, megbízatása végét.

A gyám teendőit ingyen, ellenszolgáltatás nélkül végzi. Ez alól is van kivétel, azaz a gyámügyi bíróság, a családi tanács meghallgatása után a gyám munkájának ellentételezését mondhatja ki, de csak a kiskorú javaiból származó bevételekből. Fizettségének azonban felső határa van, nem lehet ugyanis nagyobb a vagyon hozadékának 10 százalékánál.

Olvasóink még emlékezhetnek lapunk 2012. január 13-15.-i *Törvénytár* rovatában közölt, *A kiskorú kötötte jogügyletekről* című írásunkra. Az abban szereplő szabályokra fontosnak tartom visszatérni. A Ptk. 143. szakaszából tudjuk, hogy a 14. évét még el nem ért kiskorút saját jogügyleteiben a gyám

(vagy a szülő) képviseli. A 144. szakasz értelmében a gyám, a gyámság alatt álló kiskorú nevében nem köthet ajándékozási és a más kötelezettségéért kezességvállalási szerződést, kivéve a vagyoni helyzetével arányos szokványos ajándékozási szerződéseket. Tudjuk azt is, hogy a 14. évét betöltött kiskorú, mivel részleges cselekvőképeséggel rendelkezik, jogügyleteit már maga köti meg, a gyám vagy a szülő jóváhagyása mellett. (Ptk. 41. szakasz 2. bekezdés.)

A Ptk. 41. és 144. szakasza a megköthető jogügyletek körét nagyon is leszűkíti, éppen a kiskorú érdekében, egészen pontosan megnevezi azokat a rendelkező jogügyleteket, amelyeket a gyám vagy a szülő, a kiskorú nevében és érdekében, a törvényben előírt esetekben a gyámügyi bíróság jóváhagyásával, a 14. évét betöltött kiskorú pedig gyámja, majd a családi tanács előzetes hozzájárulásával, végül pedig a gyámügyi bíróság jóváhagyásával

köthet meg. Ez a szabály, a 14. évüket betöltött kiskorúak esetében a szülőkre is érvényes, azzal a különbséggel, hogy a családi tanács hozzájárulása itt nem szükséges. (Lásd a Ptk. 502. szakaszában foglaltakat is.) Sorolom ezeket: az elidegenítési jogügyletek (a tulajdonjogot, bármilyen más dologi jogot át ruházó szerződések); a vagyonszerzési ügyletek ; a kiskorú javainak terhére kötött kezességvállalási ügyletek ; a kiskorú vagyongyarápító ügyleteiről történő lemondás (például az őt megillető örökségről) és minden egyéb olyan jogügylet, amely meghaladja a vagyonkezelés ismérveit, tartalmát. Az ismertett előírások be nem tartásával kötött jogügyletek nem semmiek, ezért nem is elvülhetetlenek, hanem csak érvényteleníthetők, vagyis a jogvesztő elévülési határidő ezek esetében 3 év. Ennek részleteire itt nem térek ki. Jó azonban tudni azt is, hogy az említett 144. szakasz 4. bekezdése szerint a gyám-

nak nincs szüksége előzetes családi tanácsai és gyámügyi bírósági engedélyre akkor, amikor gyorsan kell intézkednie, mert a kiskorú javait a megsemmisülés, a megromlás, az értékvesztés és a használhatatlanná válás veszélye fenyegeti.

A Ptk. 147. szakaszt is ismerni kell. Ebben az áll, hogy a relatív semmisség (az érvényteleníthetőség) szankciója mellett tilos bármilyen jogügylet kötése a kiskorú és a gyám vagy ennek házastársa, aztán a kiskorú és a gyám bármilyen egyenesági leszármazottja, illetve a kiskorú és a gyám testvérei között, kivéve azokat az eseteket, amikor a kiskorú vagyonát nyilvános árverésen értékesítik és a felsorolt személyek közül valakinek a vagyontárgyra kezességvállalásból eredő követeleése van, illetve akkor is, amikor a kiskorú és az említettek valamelyike a vagyontárgynak közös tulajdonosa.

(A befejező rész következik)
Deák Levente

Okos nő nem vevő a hagyományos nemi szerepre

Már-már evolúciós közhelynek számít, hogy a férfiak és a nők szexuális stratégiái alapvetően különböznek egymástól. Más-más jelzésekre fogékony a két nem és a preferenciáik is egészen mások. A férfiak elsősorban a külsőre utaznak, azon belül is az egészség és termékenység jeleire, úgy mint a fiatalság, a derék-csipő arány és a mellek, vagyis

minden olyan testtájra, ami egy férfimagazin címlapján pózoló alfanöstényen ki van domborítva, sőt eltűlő. Ezzel szemben a nők a jó génekre és a gondoskodó apára vevők, lehetőleg egy személyben. Legyenek tehát férfias vonásai és megfelelő anyagi forrásai az ideális jelöltnek, és emellett nem árt, ha családcentrikus is. Hosszú ideig remekül működött

ez a leosztás, ám a modern társadalomban már nem feltétlenül ezek a játékszabályok szervezik a párválasztást. Két amerikai kutató arra volt kíváncsi, hogy egy olyan társadalomban, amelyben a tudás és az információ szinte mindennél fontosabb, vajon követjük-e az evolúció törvényeit vagy egészen más irányítja a viselkedésünket.

Phoebe C. Ellsworth és Christine E. Stanik azt vizsgálta, hogy a nők intelligenciája kapcsolatban van-e párválasztási szokásaikkal. Azt feltételezték, hogy az intelligencia némiképp felülírja az evolúciós szabályokat, ezért minél magasabb egy nő IQ-ja, annál nyitottabb egy-egy forró, ámde rövidtávú kalandra, annál kevésbé érdekli potenciális partnere pénztárcája, illetve annál kevésbé vevő a hagyományos nemi szerepekre. Feltételezéseiket arra alapozták, hogy egy tudás- és információalapú társadalomban az intelligencia szerencsés esetben az önálló egzisztencia alapja, minél jobban el van ereszve egy nő ész terén, annál kevésbé van rászorulva partnere támogatására.

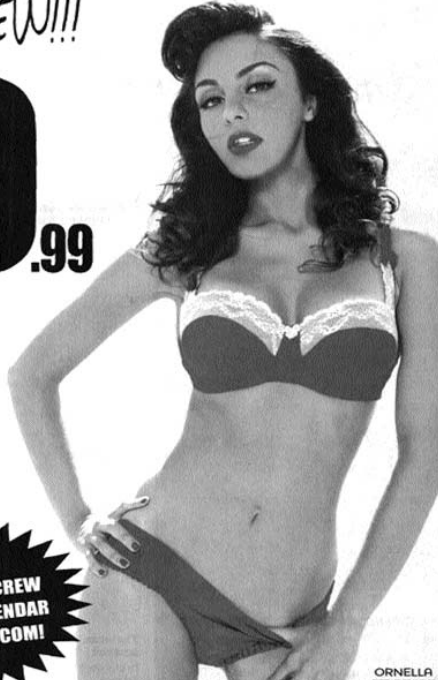
A kutatás eredményei mindhárom hipotézist igazolták. Különösen a magasabb verbális intelligencia volt kapcsolatban a sajátos párválasztási szokásokkal. Ennek az lehet az oka, hogy a kevésbé intelligens nők rosszabb eséllyel indulnak a modern, tudásalapú társadalomban, ezért a boldogulásnak más útját választják: ahelyett, hogy magasabb iskolai végzettséget és ezen keresztül jól fizető állást, illetve anyagi függetlenséget szereznének, inkább egy jól szituált férjre alapozzák az egzisztenciájukat. Épp ezért kevésbé fogékonyak a kalandokra, a tekintélyes bankszámlára viszont annál inkább. Hosszú távú kapcsolatra törekednek tehát, amelyben nagyobb eséllyel vállalnak tradicionális, vagy akár alárendelődő női szerepet.

Ledobták a textilt

RED HOT FARES
& CREW!!!

9.99

BUY THE 2012 CABIN CREW CHARITY CALENDAR ON RYANAIR.COM!

A brit reklámhatóság szexizmusra hivatkozva betiltotta a skót fapados légitársaság, a Ryanair hirdetéseit. A légitársaság marketingesei úgy vélték, jó ötlet fehértűsített légikísérővel reklámozni alacsony árakat. Eddig nincs is baj a dologgal, hiszen mindenki tudja, hogy lengén öltözött, dekoratív nőkkel gyakorlatilag bármit el lehet adni. Tudja ezt a Ryanair is, hiszen évek óta kiadják jótékonysági naptárakat, melynek lapjain utaskísérők pózolnak meglehetősen szabadon értelmezve a dress code-ot, és eddig még senkinek sem volt kifogása az orgánus ellen. A hirdetésben szereplő fotót is a merész kalandáriumból vették át, biztosra mentek tehát.

A probléma ott kezdődött, hogy a hirdetés azt sugallta, hogy az utaskísérők nemcsak a mentőmellények használatában és ital felszolgálásban jeleskednek, hanem a vendégek egyéb vágyait is kielégítik. Forró árakat és személyzetet ígért ugyanis a reklám, és az utóbbi szemléltette az elhivatott női alkalmazott. Hiába tűnt jó ötletnek és vagányságnak a kampány, végül csúnyán lejáratták magukat, hiszen

sokakban felmerült a kérdés – teljesen jogosan -, hogy milyen cég az, amely így tekint a női alkalmazottaira. A tárgyasítás és a szexizmus a legenyhébb jelzők, amikkel illették a hirdetést és ezen keresztül a cég munkaerő-politikáját. Figyelemre méltó lajossági megmozdulás vette kezdetét ezután: összesen tizenhét panasz érkezett a reklámhatósághoz, egy szervezet pedig 11 ezer tiltakozó aláírást gyűjtött, amit szintén eljuttatott az illetékes szervhez. A légitársaság magyarázataiból leginkább arra lehet következtetni, hogy nincsenek tisztában a szexizmus és a tárgyasítás fogalmával, vagy legalábbis úgy tesznek. Arra hivatkoztak ugyanis, hogy a személyzet tagjai önként vállalták a szereplést, ezért nincs szó tárgyasításról, ráadásul rengeteg olyan reklám van a piacon, melyek lengén öltözött nőkkel akarnak eladni különböző termékeket. A reklámhivatalt nem hatotta meg a magyarázkodás: megállapította, hogy a Ryanair szabálysértést követett el, és nem jelenhet meg többé a hirdetés, ami a *Guardian*, az *Independent* és a *Daily Telegraph* hasábjain futott.

Programajánló

Pro Historia – előadás

Helyszín: Kézdivásárhely, Vigadó Művelődési Ház. Időpont: február 24., péntek, 18 óra.

Pro Historia címmel tizenöt előadásból álló rendezvénysorozatot indított útjára az Erdélyi Magyar Ifjak szervezete Háromszék városában. A témák történelmünk közelebbi és távolabbi eseményeihez, neves személyiségekhez vagy intézményekhez kötődnek, az előadók zömmel itt élő szakemberek: muzeológusok, tanárok, történészek, újságírók, utazók – a célközönség pedig a fiatalság.

A február 24-i, pénteki (18 óra) előadás témája: Kézdivásárhely egyesületi élete 1842-1948 között, előadja Dimény Attila néprajzi muzeológus, a kolozsvári Magyar Néprajz és Kultúralis Antropológia tanszék doktorandusa.

Lenyomat

Helyszín: Székelyudvarhely, Művelődési Ház, Székelyudvarhely, Tamási Áron u. 15. Időpont: február 27., hétfő, 19 óra.

Kísérleti jellegű projekttel áll elő az Udvarhelyi Táncműhely: három egyéni produkciót készül bemutatni, melyeket a társulat egy-egy

tagja készített, úgy, hogy maguk az alkotók és előadók is egyben. A kortárs táncelőadás társalkotója Pál Levente, kettejüket dicséri a téma- és zeneválasztás, a ko-reográfia, a díszlet és jelmez, a fényeffektusok is.

Carmina Burana

Helyszín: Marosvásárhely, Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – Nagyterem. Időpontok: február 24., péntek, 19 óra, február 25., szombat, 19 óra.

Az interkulturalitás égisze alatt, évfordulós esztendő kezdetét jelezve a Carmina Burana előadás premierje román és magyar színészeket és egyetemi hallgatókat vonultat fel, akik a nemzetközi rangú, karizmatikus művészegyéniség, a Párizs-

ban élő Gigi Căciuleanu rendezésében táncolnak.

Tibeti Napok

Helyszín: Marosvásárhely, Maros-part, Bernádház, Bolyai Farkas Elméleti Líceum kistornaterme.

Február 24., péntek: 18:00 Tanítás: A tibeti gyógyászat, 19:30 Film: Tanítások Milarepáról - Khandro Rinpoché. Utána: Meditációs gyakorlat-sorozat, Tibeti gurujóga és istenségmeditációk Uryen Vaszi Sándor vezetésével (elméleti és gyakorlati útmutatás, átadás, közös gyakorlás) Helyszín: Bolyai Farkas Elméleti Líceum kistornaterme

Február 25., szombat: 11:00 - A gurujóga gyakorlata, Guru Rinpoché meditáció, 17:00 - Csenrézi-

(Avalokitesvara) és Tara-meditáció

Február 26., vasárnap: 11:00 - Gyógyító Buddha és Csö-meditáció, energia-gyakorlatok, 17:00 - Vadzsraszattva tisztító meditáció és energia-gyakorlatok

„Száz évig” -Fodor Sándor „Netti” emlékére

Helyszín: Gyergyószentmiklós, Művelődési Ház színházterme. Időpont: február 26., vasárnap, 19 óra.

Az előadás zenéjét a következő híres, kalotaszegi primásoknak húzzák: Fodor „Netti” Sándor, Laka „Kicsi” Aladár, Viski Rudolf, Varga Ferenc „Csipás”, Antal Ferenc „Öreg Arus”, Kovács Simon „Buraló”, Nonika Miklós „Hitler”

VIII. Blues Fesztivál

Helyszín: Segesvár, Mihai Eminescu Kultúrház. A koncertekre minden nap 19:30 órakor kerül sor a Mihai Eminescu kultúrházban. Program: február 24., péntek: Samantha Fish (USA), Shakura S'Aida (CA), február 25., szombat: Bob Brozman (USA), Corey Harris & Rasta Blues (USA)

Flamenco koncert

Helyszín: Marosvásárhely, Zanza Caffé, piața Trandafirilor, 52. Időpont: február 24., péntek, 21 óra.

Helyszín: Székelyudvarhely, G. Pont. Időpont: február 25., szombat, 21 óra. Tagok: Fodor Réka - ének, tánc, Gáspár Álmos - gitár, Asztalos Zsolt - cajn.

Terhesség ötven fölött

Napjainkban a modern meddőségi klinikák szakmai és technikai felkészültsége már lehetővé teszi, hogy a nők akár 50 éves korban is vállaljanak gyereket. A kor előrehaladtával azonban a kockázatok is megnövekednek, amelyek nem csak a babát érintik, hanem az anya egészségi állapotát is veszélyeztetik. Lehetőség vagy felelőtlenség 50 éves kor felett gyermeket szülni?

Az 50 év feletti terhesség mifelénk még igen ritkának számít és jóval nagyobb tervezettség és szakorvosi figyelmet követel, mint egy 20-as vagy 30-as éveiben járó kismama esetében. Maga a teherbeesés folyamata is több időt vehet igénybe, hiszen ebben az esetben szinte kizárólag a mesterséges megtermékenyítés jöhet csak szóba.

A késői babavárás növeli a terhesség alatt várható szövődmények kockázatát, amelyek egyaránt érintik a baba és a kismama egészségi állapotát is. 40-50 éves kor felett már jelentősen megnövekszik a terhességi toxémia, a terhességi cukor-

betegség és bizonyos kromoszóma-rendellenességek kialakulásának az esélye (pl. Down-kór), illetve gyakori a magzat méhen belüli fejlődésének visszamaradása is.

A sok kockázati tényező mellett azonban számos pozitív példával is találkozunk, hiszen egyre több közismert ötvenes nő jelent be, hogy anyai örömeik elé néz. A tudomány mai állása szerint a változó korban lévő vagy ahhoz közelítő nők esetében is lehetséges a gyermekvállalás, azonban ezt - az egyesek számára hatalmas lehetőséget - sokan felelőtlen döntésnek tartják. Egy későn vállalt terhesség sokkal alaposabb kivizsgálásokat, állandó és szigorú figyelmet, körültekintő terhesgondozást és megfelelően megválasztott szülési módot igényel az orvosok részéről. Emellett természetesen számolni kell a várakozás anyagi és szociális vonzataival is, hiszen a szülők szeretnének minél tovább gyermekük mellett maradni.

Az 50 év felett vállalt terhesség egyik legvalószínűbb

kockázata terhességi cukorbetegség, mely során átmenetileg megemelkedik a vércukorszint, ez azonban a szülés után általában magától rendeződik. A vércukorszint pontos szabályozása szinte minden esetben elengedhetetlen egy kései terhesség alatt. Mivel az egyes komplikációk (pl. mélyen fekvő lepény, terhességi magas vérnyomás) egészen a szülésig végigkísérik a kismamát, a természetes szülés helyett általában császármetszéssel történik a baba kiemelése.

A „gyermekvállalásra ideális kor” kérdése vitatott és nincsenek hivatalos irányelvek arra vonatkozóan, hogy mikor van már túl késő a szüléshez, azonban a meddőségi szakértők nagy része egyet ért abban, hogy bár technikailag minden adott ahhoz, hogy egy ötvenes nő egészséges gyermeknek adjon életet, ez számos egészségügyi és szociális kockázattal jár. Mindezek figyelembe vételével érdemes átgondolni a lehetőségeket és felelősségteljes döntést hozni.

Az orvos válaszol

Kórosan túlsúlyos embernek számítok a 42-es testtömeg indexemmel. Évek óta próbálkozom a legkülönbözőbb fogyókúrákkal eredmény nélkül. Tudomásom van arról, hogy már rutínműtétnek számít a gyomorgyűrű behelyezése. Arról szeretnék érdeklődni, hogy valóban megéri-e a költségeket és milyen komplikációval járhat?

Valóban sokszor már csak ez a megoldás marad a kórosan túlsúlyos emberek számára, mert a 40-es testtömegindex fölött a leggondosabban megtervezett, gyógyszeres és pszichoterápiás fogyasztás során is maximum 10-15 kilót lehet leadni. Ráadásul az is kérdés, hogy mennyire tudja megtartani a súlyát a továbbiakban a páciens. Lényeges annak tisztázása, hogy nem a gyűrűtől, hanem ennek segítségével fogynak le. Az eljárás során felhelyeznek egy gyűrűt a gyomorra és ezzel étkezési akadályt képeznek. Emellett persze meg tudja tenni a páciens, hogy megeszik napi 50 gombóc fagyalot például, és akkor egy dekát nem fog fogyni, de ha együttműködik évente 35-50 kilós tartós fogyás érhető el. Ez a szerkezet állítható, szorítható, lazítható. A műtét során mélyen a zsírréteg alá egy tartályt helyeznek be, ami összeköttetésben van a gyomor körüli gyűrűvel, és a gyűrű, ezzel együtt pedig a gyomor térfogata szabályozható. Végeredményben a páciens pedig kevesebbet is lasabban tud enni. Sokan félnek a műtétől, pedig erre semmi okuk nincs. Maga a műtét laparoszkóppal történik, tehát nem vágják fel a beteget, így nincs műtét hiég sem. A műtét időtartama kb. 50 perc és a műtétet követő napon a beteg már hazamehet. A többi már a páciens múlik. Akár egész életében is bennmaradhat a gyűrű, de ha valaki három év után is tudja tartani a súlyát, akkor kivehető.

Dr. Győri György

A férfimeddőség okai

Becslések szerint, nagyjából minden ötödik férfinak kevés, vagy rossz minőségű a spermája, és világszerte 80 millió embert érint a férfi meddőség kérdése. Számos hiedelem él azzal kapcsolatban, mi árt a spermák minőségének, ám az orvostudomány nem mindegyiket támasztja alá. Az alábbiakban a leggyakoribb nézetek, illetve azok valóság-alapjai olvashatóak.

Régen úgy gondolták, hogy a férfiak egész életük során ugyanolyan termékenyek maradnak, ám a tudósok úgy vélik, ötven

éves kor felett már romlik a helyzet e téren.

Az alkohol köztudottan nehezíti számos tápanyag felszívódását, melyek nélkülözhetetlenek az egészséges spermákhoz, ám mértékkel történő fogyasztása nincs hatással a termékenységre, ellenben egyes étrendkiegészítők, főleg melyek antioxidánsokat tartalmaznak, jótékony szolgálatot is tehetnek.

Közzsájon forog az az elmélet is, miszerint a női fogamzásgátlók a szervezetből történő kiürülés után a csatornahálózat révén be-

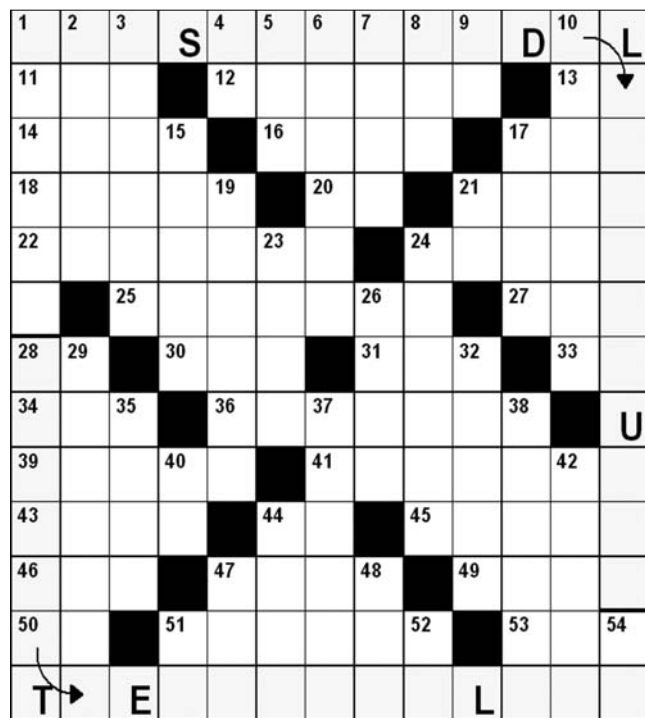
kerülhetnek a férfiak szervezetébe is, gátolva így a termékenységet, ám ezt mindeztől nem támasztotta alá semmilyen tudományos fórum. Ugyanígy számos ételről, italról terjedt el, hogy potencianövelő vagy éppen csökkentő lenne, de ezek egyike sem bizonyult igaznak, az viszont biztos, hogy egészséges étrenddel sok mindent elérhetünk. Ugyanez a helyzet a testmozgással is, melyet szintén érdemes rendszeresen beiktatni a napunkba, ám túlzásba nem szabad vinni.

A szex gyakoriságával kapcsolatban a szakemberek azt javasolják, hogy gyermeknemzés céljából a legoptimálisabb az, ha két-három naponta van együtt a pár. A túlzott meleg és a fertőzések nem tesznek jót a spermáknak, ám a különféle technikai eszközöktől - mint általában a laptop vagy a mobil - való félelmeknek nincs való alapjuk. Egyes vegyszerek azonban árthatnak, így aki ilyenekkel dolgozik, mindig fordítson figyelmet a megfelelő védőruházatra. A sugárzásveszélytől való félelmet sem szabad túlzásba vinni,

de a gyakori röntgen vagy sugárkezelés azért jelenthet némi veszélyt. Bizonyos gyógyszerek rendszeres szedése is árthat a spermáknak, ám ennél nagyobb kockázatot jelentenek a drogok, mint például a kokain vagy a fű.

Három igen alapvető körülmény maradt még hátra: a dohányzás, a stressz és a túlsúly. Ezekkel kapcsolatban a legbiztosabb, ha mindháromat megpróbáljuk elkerülni, mert ezáltal nemcsak magunknak teszünk jót, de valóban nagyobb eséllyel várhatjuk születendő utódunkat is.

Mafla taxis

Dermesztő hidegben lehűzött ablakkal száguld a taxis. A diergő utas megjegyzi:

– Igazán felhúzhatná az ablakot, odakint nagyon hideg van. – ...? (poén a rejtvényben)

Vízszintes: 1. A poén első része. 11. Engedély nélküli halász. 12. Szét. 13. Részben kórhú! 14. Indiai politikus, a szvaradsz párt alapítója. 16. Amelyik kutya ..., az nem harap. 17. Madách hőse. 18. ... a boldogságban; nagyon örül. 20. Linzerszlet! 21. Csavar. 22. Afrikai sivatag. 24. Álmos fejedelem anyja. 25. Csattogó hangot ad. 27. Hazai olajcég. 28. Kiváltó. 30. ... emlékeztem (Ady). 31. Taszít. 33. Felhőfolt! 34. Hajít. 36. Ritka férfinév. 39. Egyébként. 41. Valaminél lentebb helyez. 43. Környezetétől elüt. 44. Néma dodó! 45. Táj, tájkép. 46. Csernátóni várrom. 47. ...-félsziget; Földünk legnagyobb félszigete. 49. Kedvesség, báj. 50. Nugátszlet! 51. Kémiai kötésfajta. 53. Íme.

Függőleges: 1. No Clue. 2. Mindig kéznél levő mérték. 3. Egy évben négy van. 4. Microsoft (röv.). 5. Izabella egyik beceneve. 6. 24 órával ezelőtt. 7. Ausztriai város. 8. Azon a helyen. 9. Nevelni kezd! 10. Gyógyít. 15. Biztos, bizonyos. 17. Élspportoló jutalma. 19. Magyar színésznő (Katalin). 21. Kettőt ismer! 23. Betűremlés kelmén. 24. A felszínre hoz. 26. A sor elején. 28. A poén második része. 29. Nevettető dolog. 32. Kézimunkázás. 35. Borítóüveg. 37. Asszonyom (fr.). 38. Királyi haszonbér. 40. Régi részek! 42. Pityergés. 44. Kábítószer. 47. Istentagadó izmusa. 48. ... Dylan; énekes. 51. Abraham Lincoln monogramja. 52. Kosbor levelei! 54. Motorkerékpár-márka

4			6	3					1
									3
			2			6			
	3								
		9	5		4	3			
				6				8	
2	6	4			9				8
3				7					4
5	8						9		

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

1	6	3	7	5	9	4	2	8
4	8	5	3	6	2	9	7	1
2	9	7	8	4	1	6	5	3
3	7	4	9	8	5	2	1	6
8	5	9	1	2	6	3	4	7
6	1	2	4	7	3	8	9	5
7	4	1	6	9	8	5	3	2
5	3	8	2	1	4	7	6	9
9	2	6	5	3	7	1	8	4

A patkány

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer két testvér, egy fiú meg egy lány. Ők árvák voltak, és egy nagyon szigorú nevelő anyjuk volt, akik mindig bántotta és kínozza őket. Egyszer a gyerekek meggyeztek abban, hogy elszöknek a mostohától. Egy sötét éjszaka elhagyták a házat, majd erdőn, mezőkön át barangoltak. Egy nap a fiú így szól:

„Húgocskám, olyan nagyon szomjas vagyok. Iszom ebből a tehén lábnyomból.”

„Ne igyál, testvércém, borjúvá változol. A mostoha elvarázsolta ezt a nyomot” mondta a lány.

A fiú hallgatott a nővére, és tovább mentek. A gyerekeket éhség és szomjúság kínozza. Az út szélén egy ló lábnyomát látták, amiben összegyűlt a víz. A fiú megint inni akart, de a lány kérte:

„Ne igyál, testvércém, csikóvá változol.”

A fiú leküzdötte kínzó szomját, és szót fogadott a nővérenek. Tovább mentek, és tovább kínozza őket a szomjúság meg az éhség. Az út szélén a fiú megpillantott egy lábnyomot, tele vízzel, és semmivel sem törődött, odaszaladt, ivott belőle. Arany szarvú báránnyá változott. A lány szalagot kötött a bárány

nyakára, és mentek tovább. Mentek, mendégéltek, és eljutottak egy nagy váruddal. Az udvarban megpihentek, majd be-mentek a várba. A királynak a lány nagyon megtetszett, és befogadta. Elküldte tanulni, hogy képezze magát. Amikor megnőtt a lány, a király feleségül vette.

Boldogan éltek, de a mostohájának nem tetszett ez, el akarta távolítani. A király egyszer külföldre ment, ekkor a feleségének gyereke született. A nő nagyon le-

gyengült, betegen feküdt. Egy napon eljött hozzá a mostoha, és megígérte, hogy meggyógyítja. Az öregasszony befűtötte a fürdőt, és bevezette a fiatal asszonyt, hogy fürdjön meg. Amikor kijött a fürdőből, a mostoha patkánybőrt dobott rá.

„Patkánnyá kell változnod és ezentúl patkányként kell szaladgálnod egész életedben az erdőben.”

A fiatalasszony patkánnyá változott, és elszaladt. A mostoha elhozta a saját lá-

nyát és befektette a király feleségének az ágyába. Amikor hazaérkezett a király, mindjárt a feleségét akarta köszönten, de a mostoha nem engedte meg neki:

„Király uram, ne zavarja, nagyon beteg!”

A király nem zavarta, de elcsodálkozott és elszomorodott - a kicsi ott sírt.

Egyszer a bárány így szól a szolgálhoz:

„Ültesd fel a gyereket a szarvamra, elviszem.”

A szolgál meg is tette, a bá-

rány pedig elment az erdő szélére, tüzet gyújtott és így beszélt:

„Patkány, patkány, a gyermeked nagyon sír, a férjed szomorkodik.”

Odaszaladt a patkány, félig megdörzsölte magát a harmattal, levetette a patkánybőrt, és a szolgál megpillantotta a gyerek anyját. Az megszoportatta a gyereket, majd ezt mondta:

„Tessék, testvérem, fogd erősebben, én elmegyek most messzebbre.”

A gyereket a bárány szarvára ültette, felvette a patkánybőrt, patkánnyá változott, és beszaladt az erdőbe. A bárány hazavitte a gyereket.

A gyerek egész nap nyugodtan feküdt, de este megint sírni, kiabálni kezdett. A bárány ismét megkérte a szolgát, hogy ültesse a gyereket a szarvára. A szolgál meg is tette, és elmentek az erdőszélre, ahol a bárány tüzet rakott és hívni kezdte a patkányt.

„Patkány, patkány, a gyerekek hangosan sír, a férjed szomorkodik.”

Odaszaladt a patkány, megfürdött a harmatban, levetette a patkánybőrt és így szól:

„Testvérem, holnap lesz az utolsó estém, utána többször nem jövök.”

Megszoptatta a kisgyereket, majd elment. A bárány hazavitte a gyereket, aki egész nap feküdt nyugodtan, de este ismét sírni kezdett. A bárány megint megkérte a szolgát, hogy ültesse a gyereket a szarvára, mert el kell mennie. A gyerek abbahagyta a sírást, és a bárány elszaladt az erdőhöz.

A szolgál szólt a királynak, és elvezette megmutatni, hogy hol van a felesége. Mindketten lefeküdtek az erdő szélén, és a király hallotta, hogy a bárány hívja a patkányt. Az odaszaladt, megfürdött a harmatban. Amikor levetette a patkánybőrt, a király megpillantotta a feleségét. Felkapta és a hátára ültette. A nő visszaváltozott a ronda állattá, de a király csak nem eresztette el. Végül a nő száraz ággá változott. A király letörte az ágat és a hátára vetette. Amikor hátrafordult, meglátta, hogy a hátán a felesége van. Boldogan hazamentek. A király megparancsolta, hogy mindkét boszorkányt ölje meg. Az öreg boszorkánnyal együtt a varázslatnak is vége lett és a bárány visszaváltozott emberré. Ekkor nagy lakomát rendeztek. Ezután boldogan éltek, míg meg nem haltak.

*Letl népmesék
(Fordította: Dabi István)*

Tizenkét hónap a természetben

Az idei télen február 12-én jelent meg első ízben az ablakom alatt működőtető madáretetőn egy csuszka. Váratlan megjelenése izgalomba hozott. A színcinegék régi ismerőseim, akadnak példányok, amelyek még akkor se repülnek el, mikor feltöltöm a madáretetőt. A barát-cinegék is bizalmasan viselkedek, habár mikor meglátanak mindig vészjelző hangokat hallatnak. A csuszka az ablakpárkányra érkezett, ott van egy tálcáitató, de nem ivott a vízből, hanem gyorsan felmérte a terepet, szemügyre vette miként tudna az etetőhöz férni. Viselkedésén látható volt a feszültség el is repült. Gondoltam, hogy vissza fog

jönni ezért az ablak közelbe maradtam. Rövid idő elteltével visszajött, de nem az etetőre szállt, hanem az etető alatt a talajra ahol mindig akad napraforgó mag. Egy szemet felkapott és a fákertésre szállt vele, ahol azonnal elrejtette a magot. Adig kopogtatta, amíg a mag a résben eltűnt. Ezután újra elment a csuszka. Később még visszatért akkor több magot is felcsípget egyszerre, azóta nem jelentkezett. Valahol máshol jut hozzá a táplálékhoz, és csak véletlen került az etetőmhöz vigasztaltam magam.

Fenyőpintyek érkeztek erdei pintyek társágába, a kis csapat a talajra kiszórt magokat részesítették előnybe. Az

időközben megérkező zöldikék pedig a flakonetetőt foglalták el. Kedves gyerekek, ha megfigyeltétek a zöldikék vagy a fenyőpintyek nem hordják el a magokat, mint a cinegék, hanem helybe szemezik ki azokat, ami némi bosszúsággal jár, ugyanis kihámozott napraforgómag héja mind az etetőbe marad és eltakarja az ép magokat. Ez esetben gyakrabban kel kiüríteni az etetőt és újra tölteni, hogy a cinegék is jussanak hozzá a magokhoz. Meggyvágó érkezett az etetőhöz, zömök testű vasos csőrű madár mégsem az etetőre szállt, hanem a rózsabokorra ahol az otthagott termésbogyókat majszolta jóízűen, végtelen türelemmel.

Meggyvágó

A fekete leves

a kávéfőzés története

SZATMÁRNÉMETI MŰVÉSZETI MÚZEUM
2012. január 13. – március 16.

Főtámogató: **Julius Meinl** Médiapartner: **új magyar szó**